

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних занять та самостійної роботи
з навчальної дисципліни

«ФІНАНСОВИЙ РИНОК»

(для студентів усіх форм навчання спеціальності 073 – Менеджмент)

Харків
ХНУМГ ім. О. М. Бекетова
2017

Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Фінансовий ринок» (для студентів усіх форм навчання спеціальності 073 – Менеджмент) / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова ; уклад. О. А. Дегтяр. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. – 56 с.

Укладач д-р наук з держ. упр., доц. О. А. Дегтяр

Методичні вказівки побудовані відповідно до кредитно-модульної системи організації навчального процесу та узгоджені з орієнтовною структурою змісту навчальної дисципліни, рекомендованою Європейською кредитно-трансферною системою (ECTS).

У методичних вказівках розглядають питання самостійної роботи студентів, надано матеріали для практичних занять з дисципліни «Фінансовий ринок».

Рекомендовано для студентів за спеціальністю «Менеджмент організацій міського господарства».

Рецензент д-р наук з держ. упр., доц. С. І. Чернов

Рекомендовано кафедрою менеджменту і адміністрування, протокол № 1 від 31.08.2017 р.

ЗМІСТ

	Стор.
ВСТУП.....	4
1 МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ.....	6
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 Теоретико-методологічні засади організації та функціонування фінансового ринку.....	6
Тема 1 Фінансовий ринок: сутність, функції та роль в економіці.....	6
Тема 2 Законодавче регулювання фінансового ринку.....	6
Тема 3 Інфраструктура фінансового ринку.....	6
Тема 4 Ризик і ціна капіталу.....	7
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2 Характеристика сегментів фінансового ринку.....	8
Тема 5 Грошовий ринок.....	8
Тема 6 Кредитний ринок.....	9
Тема 7 Валютний ринок.....	10
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3 Теоретичні основи фондового ринку та ринку цінних паперів.....	12
Тема 8. Фондовий ринок.....	12
Тема 9. Фондова біржа й біржові операції.....	16
Тема 10. Ринок похідних цінних паперів.....	17
2 ТЕМИ ЕССЕ.....	20
3 ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ.....	23
4 ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ	26
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	52

ВСТУП

В Україні фінансовий ринок тільки розпочинає свій розвиток. Досліджується його місце у фінансовій системі держави, особливості діяльності професійних учасників, обґрунтовується необхідність функціонування фінансових інструментів, визначається роль держави в регулюванні та здійсненні контролю у сфері фінансових відносин, формується законодавча база. Тому вивчення «Фінансового ринку», як навчальної дисципліни, особливо актуальне в сучасних умовах розвитку економіки, коли державі надзвичайно потрібні кваліфіковані спеціалісти для розвитку посередницької діяльності, з надання фінансових послуг, з фінансового менеджменту, які повинні вміти оцінювати всі можливі варіанти вкладення коштів, приймати правильні управлінські рішення в умовах швидкої зміни кон'юнктури ринку.

Фінансовий ринок – це особлива, властива тільки ринковій економіці сфера економічних взаємовідносин, де здійснюється купівля-продаж, розподіл і перерозподіл фінансових активів країни між сферами економіки.

Мета навчальної дисципліни «Фінансовий ринок» є формування системи теоретичних і практичних знань з основ функціонування та розвитку фінансового ринку як підсистеми фінансових відносин.

Завдання навчальної дисципліни «Фінансовий ринок»: вивчення суті та значення фінансового ринку у сфері економічних відносин, взаємозв'язків між джерелами формування фінансових ресурсів та їх використанням, функціонування фінансових інструментів, суті фінансового посередництва, особливостей обігу різних видів фінансових інструментів, видів форм і методів регулювання фінансового ринку.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Фінансовий ринок» студент повинен **знати:**

- визначення місця фінансового ринку у фінансовій системі;
- розкриття взаємозв'язків між інвестиціями і заощадженнями за допомогою механізму руху фінансових потоків в економіці;
- обґрунтування необхідності функціонування фінансових інструментів як засобів взаємодії учасників ринку і розкриття особливостей звернення різних видів цінних паперів;
- обґрунтування необхідності державного регулювання фінансового ринку з урахуванням специфіки економічного і соціального розвитку України; визначення суті інфраструктури фінансового ринку і особливостей діяльності професійних учасників, фондових бірж, посередників в Україні;

вміти:

- теоретично обґрунтовувати практичні аспекти функціонування фінансового ринку; застосовувати на практиці законодавчі і нормативні акти стосовно фінансового ринку; правильно орієнтуватися у формуванні, функціонуванні, регулюванні і саморегулюванні складових фінансового ринку;

мати компетентності:

— практичного й оперативного використання інструментів управління фінансовим ринком з урахуванням уміння, цінності, інших особистих якостей менеджера.

Програма навчальної дисципліни містить такі змістовні модулі:

ЗМ 1 Теоретико-методологічні засади організації та функціонування фінансового ринку;

ЗМ 2 Характеристика сегментів фінансового ринку;

ЗМ 3 Теоретичні основи фондового ринку та ринку цінних паперів.

На практичних заняттях студентам слід пропонувати запитання, що мають проблемний характер і вимагають творчого, продуктивного мислення, наприклад: «Як Ви вважаєте, чому ...?», «Аргументуйте свою точку зору...», «Порівняйте наукові факти і життєві уявлення про ...», «Чим можна пояснити, що ...?» і т. п. У процесі дискусії, «круглого столу», «конференції», «симпозіуму», які мають елементи інтерактивного навчання, студентів слід стимулювати до обміну думками, дебатів, що привчає самостійно мислити, сприяє розвитку аналітичних навичок, умінь захисту власної точки зору, виваженої аргументації, поваги до думки інших.

Вивчення матеріалів з курсу «Фінансовий ринок» передбачає проведення студентом самостійної роботи. Кінцевим результатом вивчення курсу студентом є складання екзамену.

1 МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ФІНАНСОВОГО РИНКУ

Тема 1 Фінансовий ринок: сутність, функції та роль в економіці

План

1. Предмет дисципліни «Фінансовий ринок».
2. Суб'єкти фінансового ринку.
3. Економічна та правова природа цінних паперів.
4. Рух фінансових потоків в економіці.
5. Функції фінансового ринку.
6. Державне регулювання фінансового ринку.

Тема 2 Законодавче регулювання фінансового ринку

План

1. Сутність регулювання фінансового ринку: принципи, напрями, рівні та форми регулювання.
2. Державне регулювання фінансового ринку України: сутність, сфери та важелі регулювання.
3. Внутрішнє регулювання фінансового ринку.
4. Міжнародні норми банківського регулювання та нагляду.
5. Регулювання фінансового ринку в країнах з розвинутою ринковою економікою.

Тема 3 Інфраструктура фінансового ринку

План

1. Поняття інфраструктури фінансового ринку, її склад.
2. Фінансові інститути як посередники між суб'єктами фінансового ринку.
3. Сутність фінансових посередників та їх функції.
4. Суб'єкти банківської системи.
5. Небанківські фінансово-кредитні інститути. Факторингові компанії. Кредитні спілки. Каси взаємодопомоги.
6. Контрактні фінансові інститути. Страхові компанії. Благодійні організації.
7. Посередники депозитарно-клірингової системи.

Тема 4 Ризик і ціна капіталу

План

1. Розгляд основних теоретичних питань, що стосуються ризику та ціни капіталу:
 - 1.1 Систематичний і несистематичний ризик.
 - 2.1 Визначення ціни капіталу.
2. Розв'язання задач:
 - 2.1 Визначення коефіцієнта бета (задачі 4.4, 4.7, 4.8);
 - 2.2 Визначення стандартного відхилення портфеля інвестора (задачі 4.3, 4.10);
 - 2.3 Визначення доходу по цінному паперу (задачі 4.1, 4.2, 4.5, 4.6, 4.9);
 - 2.4 Складання графіків лінії ринку цінних паперів та лінії ринку капіталів (задачі 4.1, 4.2, 4.4, 4.11, 4.12).

Задачі

- 4.1 Безризикова ставка — 0,8; очікуваний дохід ринку — 0,15; β цінного папера — 1,2. Визначте очікуваний дохід за акцією. Намалюйте графік.
- 4.2 Безризикова ставка дорівнює 0,6; дохід по акції X — 0,11; по акції Y — 0,14; стандартне відхилення доходів по X = 0,2; по Y = 0,4; β по X = 0,8; по Y = 1,1. По якій акції можна отримати вищий дохід? Побудуйте графік.
- 4.3 Інвестор має портфель, що складається з ризикових цінних паперів, стандартне відхилення якого дорівнювало 0,4 при очікуваному доході 0,3. Безризикова ставка становить 11 %. Інвестор прийняв рішення змінити структуру портфеля, який на 45 % буде сформовано з ризикових інвестицій та на 55 % — з безризикових. Визначте стандартне відхилення та очікуваний дохід нового портфеля.
- 4.4 Очікуваний дохід по акції може становити 18 %, ринкова премія — 6 %, очікуваний дохід ринку = 15 %. Визначте β по акції, складіть графік.
- 4.5 Акція приносить дохід у 15 %, але в майбутньому можливе зростання на 2 %. Очікуваний дохід ринкового портфеля — 15 %, β по акції — 1,2. Визначте ставку доходу за безризиковим цінним папером.
- 4.6 β цінного папера дорівнює 1,2, стандартне відхилення = 0,22, безризикова ставка = 0,11. По ринковому портфелю очікується отримати дохід 0,15 при стандартному відхиленні 0,2. Визначте очікуваний дохід по цінному паперу.
- 4.7 Кореляція доходу по цінному паперу з ринковим доходом становить 0,8; стандартне відхилення по цінному паперу = 0,15, стандартне відхилення ринкового доходу = 0,25. Визначте β цінного папера.
- 4.8 Кореляція доходу по цінному паперу з ринковим доходом становить 0,9; стандартне відхилення доходу по цінному паперу = 0,20; стандартне відхилення ринкового портфеля = 0,22. Визначте β цінного паперу.

4.9 Кореляція доходу по цінному паперу з ринковим доходом дорівнює 0,7; стандартне відхилення доходу по цінному паперу = 0,20; стандартне відхилення ринкового портфеля = 0,25. Безризикова процентна ставка = 7 %, очікувана ставка ринку — 16 %. Визначте дохід по цінному паперу.

4.10 Інвестор придбав дві акції до портфеля у співвідношенні 60 % та 40 %. Акції мають однакове стандартне відхилення доходів — 0,33. Якщо коефіцієнт кореляції становитиме +1,0, то яким буде стандартне відхилення портфеля інвестора?

4.11 Побудуйте графіки лінії ринку цінних паперів, лінії ринку капіталів. Напишіть формули нахилу двох ліній.

4.12 Безризиковий дохід = 8 %; очікуваний дохід ринку = 17 %; β портфеля = 1,3; стандартне відхилення ринку — 0,22; стандартне відхилення портфеля — 0,25. Вирахуйте нахили ліній ринку капіталів та ринку цінних паперів.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2 ХАРАКТЕРИСТИКА СЕГМЕНТІВ ФІНАНСОВОГО РИНКУ

Тема 5 Грошовий ринок

План

1. Розгляд основних положень щодо дисконтних облігацій та інших інструментів грошового ринку.

2. Розв'язання задач:

2.1 визначення ціни дисконтної облігації (задача 5.1);

2.2 визначення доходу інвестора по казначейському векселю (задачі 5.4, 5.5, 5.6, 5.7).

Задачі

5.1 Номінал дисконтної облігації 1 000 грош. од. Визначте ціну облігації, якщо її строк один рік, а дохід при погашенні — 12,5 %.

5.2 Вам запропонували дисконтну позичку з розрахунку 8 % на 1 рік. Яка ефективна щорічна ставка по цій позиції?

5.3 Вам запропонували дисконтну позичку з розрахунку 8% на рік на період 6 місяців (це означає 4 % дисконтна позичка на 6 місяців). Яка ефективна щорічна ставка по цій позиції?

5.4 Ви придбали 6-місячний казначейський вексель номіналом 10 000 дол. за 9 000 дол. та продали його через 90 днів за 9100 дол. Який дохід ви отримали?

5.5 Міністерство фінансів випустило нові ОВДП номіналом 100 грн. і продало їх кожен за 83 грн. Порахуйте ставку доходу на строк 6 місяців.

5.6 Ви купили шестимісячні комерційні папери номінальною вартістю 1 000 000 дол. за 893 000 дол. Який дохід ви отримали?

5.7 Акціонерне товариство проводить операцію з викупу цінних паперів. Воно купило цінні папери за 4 900 000 дол., а через 40 днів продаватиме їх за 5 000 000 дол. Вирахуйте дохід компанії.

Тема 6 Кредитний ринок

План

1. Розгляд основних положень щодо кредитного ринку як складової ринку капіталів.
2. Розв'язання задач і ситуацій.

Задачі і ситуації

- 6.1 Розгляд основних теоретичних питань, що стосуються облікового та кредитного ринків
- 6.2 Якою складною річною процентною ставкою можна замінити в контракті просту ставку 20%, не змінюючи фінансових наслідків для сторін? Термін операції півроку.
- 6.3 Вексель обліковано в банку за обліковою ставкою 25% річних за сім місяців до терміну його погашення. Визначити значення ефективної річної ставки відсотків.
- 6.4 Вексель, до терміну оплати якого залишилось 150 днів, обліковано в банку за обліковою ставкою 35% річних при розрахунковій кількості днів на рік – 360. Визначити дохідність операції обліку за ефективною ставкою простих відсотків для розрахункової кількості днів на рік – 365.
- 6.5 Депозитний сертифікат дисконтного типу номіналом 15 000 грн ціна якого визначається з використанням облікової ставки, було куплено за півроку до його погашення і продано через 3 місяці. Значення ринкових облікових ставок у моменти купівлі та продажу склали 40% і 35% річних відповідно. Визначити дохід від операцій купівлі-продажу та її дохідність у вигляді ефективної річної ставки відсотків.
- 6.6 Розрахуйте, яку процентну ставку повинен призначити банк, щоб при річному рівні інфляції 12% реальна прибутковість виявилася 10%?
- 6.7 Кредит у розмірі 10 тис. грн виданий на 5 років. Реальна прибутковість операції повинна скласти 40% річних по складній ставці позичкових процентів. Очікуваний рівень інфляції складає 30% у рік. Визначте складну ставку позичкових процентів, що враховує інфляцію, і нарощену суму з урахуванням інфляції.
- 6.8 Сума грошей у розмірі 40 тис. грн видана на 4 роки. Проценти нараховуються наприкінці кожного кварталу по номінальній процентній ставці 20% річних. Визначити номінальну процентну ставку, що враховує інфляцію, і нарощену суму з урахуванням інфляції, якщо очікуваний річний рівень інфляції дорівнює 10%.
- 6.9 При видачі боргу повинна бути забезпечена реальна прибутковість операції, що визначається дисконтною ставкою 20% річних. Кредит видається на два роки. Передбачуваний індекс інфляції складе 1,5 у рік. Розрахувати значення дисконтної ставки, що компенсує утрати від інфляції.

6.10 По строковому річному гривневому внеску банк платить 27% річних, а по такому ж валютному – 12% річних з нарахуванням і тих і інших процентів щомісяця. Прогноз підвищення ціни долара за рік складає з 5,3 грн до 5,6 грн за долар. Визначте, яке рішення варто прийняти вкладникові: помістити гривні в банк або купити на них долари і покласти них на валютний внесок?

6.11 Розрахуйте, яку суму грошей треба вносити наприкінці кожного кварталу на банківський рахунок протягом 4 років, щоб до кінця терміну внеску одержати суму в 5 000 грош. од.? Банк нараховує на внесок складні проценти кожного кварталу по річній процентній ставці 10%.

6.12 Визначте, скільки років потрібно вносити на банківський рахунок по 300 грош. од. на початку кожного року, щоб у підсумку одержати 5 000 грош. од.? Ставка порівняння – 27 складних річних процентів.

6.13 У якості погашення боргу я повинен виплачувати кожного місяця протягом 3-х років по 100 грн. Мій кредитор запропонував мені сплатити борг протягом одного року. Яку суму я повинен виплачувати кожного місяця, щоб оцінки внесених сум з погляду сучасного періоду були однакові? Ставка порівняння – 10% річних.

6.14 Наприкінці кожного місяця, починаючи з третього, до закінчення року на депозитний рахунок надходить 200 грн. Яка сума грошей буде на рахунку після закінчення року, якщо на гроші нараховуються щомісячні проценти по річній процентній ставці 12%?

6.15 Вам видали 2 000 грн. Відомо, що гроші надходили рівними платежами кожного кварталу, починаючи з другого, протягом двох років і що на них, також щокварталу, нараховувалися проценти, виходячи з річної процентної ставки 20%. Ви хотіли б знати, яка сума грошей вносила ся кожного кварталу. Як її визначити?

6.16 Підприємству потрібно вкласти в проект 1 млн грн. Доходи від інвестування очікуються в наступні десять років по 100 тис. грн. наприкінці кожного року, починаючи з третього. Визначити чисту приведену вартість від реалізації проекту, виходячи зі ставки порівняння 12 % за період і на підставі цього зробити висновок про рентабельність вкладання грошей.

6.17 У пенсійний фонд щорічно в кінці року будуть уноситись суми 56 грн на які будуть нараховуватись складні відсотки за ставкою 12% річних. Визначити суми, накопичені у фонді протягом: а) 10 років; б) 20 років; в) 30 років.

Тема 7 Валютний ринок

План

1. Розгляд основних теоретичних питань, що стосуються котирування валюти, валютних ф'ючерсів.
2. Розв'язання задач і ситуацій.

Задачі і ситуації

7.1 Розрахуйте форвардний курс USD/UAN на один місяць, якщо курс спот 5,4030–5,4080, а місячні процентні ставки такі: USD: 6,80–7,30% р.а.; UAN: 14–15% р.а.

7.2 Відповідно до форвардної угоди клієнт-імпортер мав купувати 900 тис. норвезьких крон за долари США за курсом 8,2830, але експортер відмовився від постачання. Розрахуйте втрати/дохід від закриття форвардної угоди, якщо на дату виконання банк котирує такі курси спот: USD/NOC: 8,2910–8,2940.

7.3 За форвардною угодою клієнт – експортер зобов'язаний продавати швейцарські франки за долари США за курсом 1,7810, але за взаємною згодою сторін зовнішньоторговельного контракту, оплата була відкладена на один місяць. На підставі наданих клієнтом документів форвардний контракт був продовжений. Визначити курс продовження контракту, якщо на дату виконання попереднього контракту банк котирує такі курси:

USD/CHF: 1,7855–1,7870

1 m fwd 18 13

7.4 29-го серпня до банку звернувся клієнт з проханням покрити форвардним контрактом платіж, що відбудеться протягом жовтня, для здійснення якого йому потрібно буде купувати американські долари за євро. За яким курсом буде укладено форвардний контракт, якщо 29-го серпня банк котирує такі валютні курси:

EUR/USD: 0,9530–0,9545

1 m fwd 14 19

2 m fwd 26 31

7.5 25-го травня до банку звернувся клієнт із проханням покрити форвардною угодою купівлю американських доларів за британські фунти, що відбудеться 14-го липня. Розрахуйте курс, за яким буде укладена угода, якщо 25-го травня банк котирує такі курси:

GBR/USD: 1,5830–1,5840

2 m fwd 10 6

3 m fwd 16 12

7.6 Прибутковість інвестицій українського інвестора на ринку активів, номінованих у доларах США, склала за 3 місяці – 3,8%. Курс долара США до гривні за цей термін змінився з 5,94–5,98 до 6,00–6,05. Яка доходність інвестицій у валюті інвестора.

7.7 Прибутковість інвестицій швейцарського інвестора на ринку американських цінних паперів за півроку склала 3,8%. Обмінний курс долара США до швейцарського франка змінився з 1,5010 до 1,4955. Визначте доходність інвестицій у валюті інвестора.

7.8 Розрахувати курс-форвард валют, якщо сума в розмірі 1 000 доларів, узятя в борг на 30 днів по річній ставці 10%, обмінювана на 30 000 грн, процентна ставка по яких складала 20%.

7.9 Банк у Києві оголосив наступну котировку валют: долар США/гривня – 5,55–5.89; німецька марка/гривня – 2,852–2,937. Визначити крос-курс долара США до німецької марки.

7.10 Курс долара США до гривні дорівнює 5,56 гривні за долар. Процентні ставки на грошовому ринку дорівнюють 60% за операціями в гривнях і 15% па операціями в доларах США. Визначити теоретично 90-денний і 180-денний форвардні! курси долара США до гривні, якщо тривалість відсоткового року складає за гривнею – 365 днів, а за доларами США – 360 днів.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОНДОВОГО РИНКУ ТА РИНКУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ

Тема 8 Фондовий ринок

План

1. Розгляд основних теоретичних питань, що стосуються ринку акцій.
 - 1.1 Визначення ціни акції з рівномірним ростом дивідендів.
 - 1.2 Визначення ціни акції з нерівномірним ростом дивідендів.
 - 1.3 Визначення дохідності акції.
2. Розгляд основних теоретичних положень про дохідність та ціну облігацій.
3. Розв'язання задач.

Задачі

8.1 Компанія придбала портфель акцій за 30 000 грош. од. У перший рік його вартість скоротилася на 15%, у другий — на 10 %, в третій — на 10 %. Обрахуйте вартість портфеля в кінці третього року.

8.2 Ціна на акції на біржі становить 1,5 дол., останній виплачений дивіденд — 30 центів. За останні 10 років валовий прибуток корпорації та її дивіденди зросли на 5 %. Визначте дохідність акції (в %) у наступні роки.

8.3 Ціна на акції на біржі дорівнює 80 пенсам, останній виплачений дивіденд — 4 пенси. За останні 10 років валовий прибуток корпорації та дивіденди скоротились на 2 %. Визначте дохідність акції у наступні роки (в %).

8.4 Ціна на акції на біржі — 1,7 дол., в останній рік корпорація не виплачувала дивіденди. За останні 10 років прибуток і дивіденди зросли на 3 %. Визначте дохідність акції в наступні роки.

8.5 Корпорація сплачує дивіденди в розмірі 30 % від прибутку, який призначений для акціонерів, що володіють звичайними акціями. Щорічний ріст дивідендів становить 5 %. Поточний дивіденд — 1,5 дол. за акцію. Якою буде ціна акції за умови, що ціна сплаченого капіталу дорівнювала 12 %.

8.6 Корпорація виплачує дивіденди в розмірі 50 % від прибутку, який призначений для акціонерів, що володіють звичайними акціями. Щорічний ріст дивідендів становить 5 %. Поточний дохід — 1,3 дол. за акцію. Якою буде ціна акції за умови, що ціна сплаченого капіталу дорівнювала 12 %?

8.7 Коефіцієнт дивідендних виплат корпорації становить 0,4 %, дохід на звичайну акцію — 3 грош. од. Дивіденд, що виплачується за звичайними акціями, щорічно зростає на 3 %, ціна сплаченого капіталу — 14 %. Визначте ціну звичайної акції.

8.8 Фірма виплачує дивіденди в розмірі 60 % від доходів. Ці доходи мають довгострокову ставку зростання 4 %. Доходи поточного періоду складають 1,2 грош. од. за акцію. Якою буде вартість акції, виходячи з моделі оцінки вартості акції, за умови, що ціна сплаченого капіталу становить 14 %?

8.9 Компанія протягом 4 років виплачувала дивіденди зі щорічним приростом 24 %, у подальшому ріст зупинився на рівні 10 %. Визначте сьогоденню вартість акції за умови, що очікувана ставка доходу становить 10 %. В останній рік перед зростанням дивіденд дорівнював 1,7 грош. од. Поясніть, чому при розрахунку ціни акції вам не потрібен показник її номінальної вартості.

8.10 Компанія протягом 3 років виплачувала дивіденди зі щорічним приростом 20 %. У подальшому ріст зупинився на рівні 10 %. Визначте сьогоденню вартість акції за умови, що очікувана ставка доходу становить 15 %. В останній рік перед зростанням дивіденд дорівнював 1,5 грош. од. Поясніть, чому при розрахунку ціни акції вам не потрібен показник її номінальної вартості.

8.11 Поточна ціна акції дорівнює 50 грош. од., щорічний дивіденд — 1 грош. од. Інвестор уклав маржову угоду, сплативши 30 грош. од. Решту суми він позичив у брокера під 10 % річних. Через рік він продав акцію за 60 грош. од. Який дохід він отримав?

8.12 Облігація номіналом 1000 дол. з купонною ставкою 10 % випущена на 5 років. Очікуваний дохід: а) 10 %, б) 16 %, в) 7%. Визначте ціну облігації у цих випадках, побудуйте графік.

8.13 Облігація номіналом 1000 дол. з купонною ставкою 8 % випущена на строк 4 роки. Очікуваний дохід: а) 7 %, б) 18 %, в) 15%. Визначте ціну облігації, складіть графік.

8.14 Фінансова компанія купила облігації на суму 106 млн грош. од. при номінальній вартості 100 млн грош. од. До строку погашення залишилося 3 роки. Купонна ставка 13 %. Припустимо, що через рік очікувана ставка ринку становитиме 12 %. За якою ціною банк може продати облігації через рік?

8.15 Інвестиційна компанія купила облігації, що мають 5 років до строку погашення, номіналом 70 млн грош. од., купонна ставка 11 %. У найближчі 2–3 роки по облігації можна отримати дохід у 12 %. За якою ціною компанія може продати облігації через три роки?

8.16 Страхова компанія купила на 38 грош. од. облігації номінальною вартістю 40 грош. од. До строку погашення залишилося 5 років, купонна ставка 12 %. Через два роки ринкова ставка скоротиться до 10 %. За якою ціною

компанія могла б продати облігації через два роки? А при тій самій ринковій ставці? Якою буде різниця між результатами продажу?

8.17 Корпорація N має надлишок грошових коштів у 50 млн грош. од., які вона бажає вкласти у ринкові цінні папери. Компанії запропонували такі облігації: 1) казначейські ноти з 9 % річних строком на 3 роки; 2) купонні облігації компанії NN зі ставкою 10 % строком на 4 роки; 3) купонні облігації корпорації MN зі ставкою 12 % строком на 3 роки. Очікуваний дохід ринку – 10 %. Підберіть найкращий варіант портфеля цінних паперів.

8.18 Пенсійний фонд купив облігації на суму 48 млн грош. од. при номіналі 50 млн грош. од., до строку погашення залишилось 4 роки, купонна ставка — 11 %. Припустимо, що через рік очікуваний дохід становитиме 12 %, через 2 роки — 10 %. Коли фонду вигідніше реалізувати свій портфель облігацій?

8.19 Визначте поточний дохід облігації з купонною ставкою 11 % номіналом 1000 грош. од. Поточна ціна облігації: а) 980 грош. од.; б) 1000 грош. од.; в) 1070 грош. од.

8.20 Визначте поточний дохід облігації з купонною ставкою 10 % номіналом 1000 грош. од. Поточна ціна облігації: а) 860 грош. од.; б) 1090 грош. од.

8.21 Визначте поточний дохід облігації з купонною ставкою 12 % номіналом 1000 грош. од. Поточна ціна облігації: а) 810 грош. од.; б) 1100 грош. од.

8.22 Визначте дохідність облігації до часу погашення. Номінал — 1000 грош. од., купонна ставка — 12 %, строк — 6 років. Поточна ціна до часу погашення: а) 1000 грош. од., б) 920 грош. од., в) 1020 грош. од. Складіть графік.

8.23 Визначте дохідність облігації до часу погашення. Номінал — 1000 грош. од., купонна ставка — 10 %, строк — 10 років. Поточна ціна до часу погашення: а) 720 грош. од., б) 1010 грош. од.

8.24 Визначте дохідність облігації до часу погашення. Номінал — 1000 грош. од., купонна ставка — 8 %, строк — 10 років. Поточна ціна до часу погашення: а) 810 грош. од., б) 1040 грош. од.

8.25 Визначте повну реалізовану дохідність облігації. Номінал — 1000 грош. од., строк — 4 роки, купон — 8 %, які власник по мірі отримання реінвестував за ставкою 7 %. Власник придбав облігацію на вторинному ринку за 930 грош. од.

8.26 Визначте повну реалізовану дохідність облігації. Номінал — 1000 грош. од., строк — 4 роки, купон — 9 %, які власник по мірі отримання реінвестував за ставкою 8 %. Власник придбав облігацію на вторинному ринку за 1022 грош. од.

8.27 Визначте повну реалізовану дохідність облігації. Номінал — 1000 грош. од., строк — 4 роки, купон — 9 %. Отримані купонні доходи власник вклав за ставкою 8 %. Власник придбав облігацію за номіналом.

8.28 Визначте повну реалізовану дохідність облігації. Номінал — 1000 грош. од., строк — 4 роки, купон — 7 %. Отримані купонні суми власник реінвестував в казначейські векселі за ставкою 6 %. Власник придбав облігацію

на вторинному ринку за 980 грош. од. Інвестор може здійснити вкладення у фінансовий актив з плаваючою процентною ставкою: 1-й рік — 5 %, 2-й рік — 6 %, 3-й і 4-й роки — 8 %. Чому віддасть перевагу інвестор?

8.29 Визначте повну реалізовану дохідність облігації. Номінал — 1000 грош. од., строк — 6 років, купон — 11 %, які власник по мірі отримання реінвестував у строковий депозит за ставкою 10 %. Власник придбав облігацію на вторинному ринку за 990 грош. од.

8.30 Визначте повну реалізовану дохідність облігації. Номінал — 1000 грош. од., строк — 5 років, купон — 12 %, які власник по мірі отримання реінвестував за ставкою 10 %. Власник придбав облігацію на вторинному ринку за 980 грош. од.

8.31 Визначте повну реалізовану дохідність облігації. Номінал — 1000 грош. од., строк — 4 роки, купон — 12 %, які власник по мірі отримання реінвестував за ставкою 10 %. Власник придбав облігацію на вторинному ринку за 1010 грош. од. Інвестор може вкласти кошти в облігацію з плаваючою процентною ставкою, припускається коливання ставки в межах від 6 до 12 %. Чому віддасть перевагу інвестор?

8.32 Інвестиційний фонд сьогодні придбав облігацію номіналом 1000 грош. од. з 8 % купонною ставкою строком на 5 років, ціна купівлі 930 грош. од. Фонд може реінвестувати купонні суми за ставкою 11 %. Якою буде повна реалізована дохідність наприкінці п'ятого року? У фонду є можливість реінвестицій за ставкою 7 %. Яка повна реалізована дохідність у цьому випадку? Порівняйте результати.

8.33 Який повний реалізований дохід передбачається по дисконтній облігації з доходом 8 %, строком 3 роки, номіналом 1000 грош. од.?

8.34 П'ятирічна облігація із zero-купоном номіналом 1000 грош. од. і доходом 11 %, що нараховується щорічно. Визначте ціну облігації. Якою буде ціна облігації за умови, що процентна ставка підвищиться до 12 %? Якою буде ціна, якщо ставка впаде до 9 %? Визначте, чи спостерігатиметься приріст капіталу.

8.35 Яка ціна трирічної облігації з 8 % річним купоном, номіналом 1000 грош. од., очікуваною ставкою 12 %? Припустіть щорічні нарахування складних процентів.

8.36 Визначте показник чутливості ціни облігації до зміни процентної ставки (рівняння Макоулі). Облігація з 12 % річним купоном, строком на 5 років, очікуваною дохідністю 10 %, номіналом 1000 грош. од.

8.37 Визначте показник Макоулі для 10 % купонної облігації номіналом 1000 грош. од., строком на 6 років, очікуваною дохідністю 12 %.

8.38 Визначте показник Макоулі для 8 % купонної облігації номіналом 1000 грош. од., строком на 5 років, очікуваною дохідністю 10 %.

8.39 Визначте показник чутливості ціни облігації до зміни процентної ставки. Облігація номіналом 1000 грош. од., з купонною ставкою 8 %. Очікуваний дохід ринку — 10 %, строк — 4 роки.

Тема 9 Фондова біржа й біржові операції

План

1. Розгляд основних теоретичних положень щодо розрахунку фондових індексів, біржових операцій та умов їх виконання.
2. Розв'язання задач:
 - 2.1 Розрахунок біржових індексів (задачі 9.1, 9.2).
 - 2.2 Визначення результатів біржових угод (задачі 9.3, 9.4, 9.5, 9.6, 9.7, 9.8).

Задачі

9.1 За наведеними даними побудуйте зважений за ринковою капіталізацією індекс зі значеннями в базовому періоді 1000.

Компанія	Число акцій у випуску	Ціна акції, дол.
А	1 000 000	2,50
В	5 000 000	1,75
С	10 000 000	0,80
Д	8 000 000	1,60
Е	7 500 000	3,00

Підрахуйте значення індексу за таких нових цін на акції:

А = 2,70; В = 1,30; С = 1,20; Д = 1,40; Е = 2,70.

9.2 Виходячи з пропонованих даних стосовно індексів FT-SE 100 та S&P'500, розрахуйте коваріацію і коефіцієнт кореляції.

FT-SE 100	S&P'500
3491,8	481,61
3328,1	467,14
3086,4	445,77
3125,3	450,91
2970,5	456,50
2919,2	444,27
3082,6	458,25
3251,3	475,49
3026,3	462,69
3097,4	472,35
3081,4	453,69
3065,5	459,27
2991,6	470,42
3009,3	487,39
3137,9	500,71
3216,7	514,71

9.3 М-р Юнг відкрив у місцевій брокерській фірмі рахунок за угодами з маржею. Першою інвестицією м-ра Юнга стала купівля з використанням маржі 200 акцій корпорації Woodbury за ціною 40 дол. за одиницю.

Для здійснення цієї купівлі він позичив у брокера 3000 дол.

а) Яка була фактична маржа у момент здійснення купівлі?

б) Якщо курс акцій підвищиться до 60 дол. за одиницю, то якою буде тоді фактична маржа?

в) Яка буде фактична маржа, якщо курс впаде до 35 дол.?

9.4 М-р Арнович придбає з використанням маржі 1000 акцій компанії Rockford Systems за ціною 60 дол. за одиницю. Вихідний затребуваний рівень маржі — 50 %, мінімальний рівень — 30 %. Якщо ці акції впадуть до 50 дол., чи отримує він запит на збільшення маржі?

9.5 На початку року Ед Делахенті купив з використанням маржі 500 акцій корпорації N за 30 дол. Вихідний затребуваний рівень маржі становить 55 %. Ед заплатив 13 % за боргом, наданим по рахунку з маржею, і жодного разу не отримував запиту на збільшення маржі. Протягом цього року корпорація N виплатила дивіденди у розмірі 1 дол. на акцію.

а) Якщо наприкінці року Ед продаватиме ці акції по 40 дол., то якою буде ставка дохідності його інвестицій за цей рік?

б) Дайте відповідь на це саме запитання за умови, що курс продажу акцій наприкінці року дорівнює 20 дол.

в) Перелічіть ваші відповіді на запитання (а) та (б), виходячи з припущення, що Ед придбав акції за свої кошти.

9.6 Кенді Каммінгс продає «без покриття» 200 акцій компанії Madison за 50 дол. Вихідний затребуваний рівень маржі — 45 %.

а) Якщо курс цих акцій потім підніметься до 58 дол., то якою буде фактична маржа на рахунку Кенді?

б) Дайте відповідь на це саме запитання за умови, що курс впаде до 42 дол.

9.7 Дінті Барбер продає «без покриття» 500 акцій компанії N за 45 дол. Вихідний та мінімальний затребувані рівні маржі становлять відповідно 55 та 35 %. Якщо курс акцій підійметься до 50 дол., чи отримує Дінті запит на підтримання маржі?

9.8 Акції DeForest Inc. оцінювались на початку року в 70 дол. У той же час Д. Барклі продав «без покриття» 1000 акцій цієї компанії. Вихідний затребуваний рівень маржі дорівнював 50 %. Наприкінці року курс акцій піднявся до 75 дол. За ними були сплачені дивіденди у розмірі 2 дол. на акцію. Барклі не отримав за рік ні одного запиту на підтримку маржі. Яка дохідність його інвестицій?

Тема 10 Ринок похідних цінних паперів

План

1. Розгляд основних теоретичних питань про опціони, ф'ючерси та свопи.
2. Розв'язання задач:
 - 2.1 продаж (купівля) ф'ючерсних контрактів (задачі 10.2, 10.3, 10.4);
 - 2.2 продаж (купівля) опціонів (задачі 10.5, 10.6, 10.7, 10.8);
 - 2.3 угода між банками на процентний своп (задачі 10.10, 10.11).

Задачі

10.1 Компанія А купила форвард на казначейські векселі, коли їх курс становив 93,5 грош. од. При закритті позиції курс зріс до 95 грош. од. Визначте виграш (або програш) за контрактом (опціонні витрати не враховуються).

10.2 Страхова асоціація купила форвардний контракт на облігації, коли їх курс становив 950 грош. од. При закритті позиції курс знизився до 930 грош. од. Визначте, що отримає інвестор — виграш чи збитки.

10.3 Інвестиційна компанія продала ф'ючерс на казначейські векселі при курсі спот 93,26 грош. од. При закритті позиції курс був 93,9 грош. од. Визначте, що отримав інвестор — прибуток чи збитки.

10.4 Інвестиційний фонд продав ф'ючерсний контракт на курс, (ДКО), які випускаються Мінфіном Російської Федерації, 18 серпня при курсі спот 82,770 %. Інвестор залишив свою позицію відкритою до кінця контракту в вересні. В останній день поточна ціна ДКО становила 83,9 %. Визначте:

- 1) прибуток чи збиток інвестора на останніх торгах;
- 2) загальний прибуток/збиток за контрактом.

10.5 Укладено договір на опціон на покупку. Ціна виконання — 38 грош. од. за акцію при поточній ціні 40 грош. од., опціонна премія — 5 грош. од. Опціон європейський. Заповніть таблицю, дайте пояснення:

Очікувана ціна акції в кінці строку опціону	Можливі втрати або виграш продавця опціону на покупку, грош. од.
37	
39	
41	
43	
45	
48	
50	
48	
36. Строк опціона закінчується	

10.6 Інвестор купив опціон на покупку з ціною виконання 35,0 дол., премія 0,6 дол. Визначте прибутки (збитки) покупця за умови, що поточна ціна акції напередодні строку закінчення договору складатиме:

- а) 38 дол.;
- б) 33,5 дол.;
- в) 35,00 дол.

10.7 Інвестор купив опціон на продаж з ціною виконання 35,0 дол., премія 2,5 дол. Визначте прибутки (збитки) покупця за умови, що поточна ціна акції напередодні строку закінчення договору складатиме:

- а) 38 дол.;
- б) 33,5 дол.;
- в) 35,00 дол.

10.8 Опціон на покупку акції: встановлена ціна виконання — 55 грош. од. Опціон буде виконано (не виконано) до кінця строку. Заповніть таблицю, дайте пояснення. Опціон американський.

Очікувана ціна протягом строку опціону	Чистий прибуток (збитки) покупця опціону
50	
52	
54	
56	
58	
60	
62	

10.9 Інвестор купив опціон на продаж з премією 32 грош. од. Встановлена ціна виконання — 71 грош. од., в момент укладання угоди ціна — 68 грош. од. Заповніть таблицю, дайте пояснення. Опціон американський.

Очікувана ціна акції в строк погашення	Прибуток (збитки) покупця опціону
60	
64	
68	
70	
72	
74	
76	
78	
64	

10.10 Інвестиційна компанія уклала угоду своп з банком на суму 1 млн грош. од. Інвестиційна компанія зобов'язується виплачувати банку 14 % річних два рази на рік. Відповідно банк зобов'язується виплачувати компанії плаваючу процентну ставку, яка при першому платежі становитиме 10 %, при другому — 16 %. Визначте результати угоди.

10.11 Банк уклав з кредитною асоціацією процентну угоду своп на суму 500 млн. грош. од. Банк зобов'язується виплачувати асоціації 12 % річних у кінці року. Відповідно асоціація зобов'язується виплачувати плаваючу ставку, яка при першому платежі становитиме 10 %. Визначте результат угоди при першому платежі. Припустимо, що при другому платежі плаваюча ставка дорівнює 13 %. Визначте результат для другого платежу.

10.12 Розрахуйте коефіцієнт хеджування $N(d_1)$ для опціона колл на акції. Поточний курс акції — 40 дол., ціна виконання — 45 дол., стандартне відхилення — 34 %, час до закінчення — шість місяців, дохідність без ризику — 7 % річних.

Рівняння для безпосередньої оцінки вартості опціона пут:

$$P_p = \frac{E}{e^{RT}} N(-d_2) - P_s N(-d_1).$$

10.13 Розрахуйте на основі наведених нижче даних за допомогою моделі Блека-Шоулза ціну тримісячного опціона пут:

$$P_s = 32 \text{ дол.}, E = 45 \text{ дол.}, R = 0,06, \sigma = 0,35.$$

10.14 Припустимо, що ви є власником добре диверсифікованого інвестиційного портфеля з $\beta = 0,85$. Як ви будете здійснювати операції з ф'ючерсними угодами, щоб збільшити показник «бета» цього портфеля?

2 ТЕМИ ЕСЕ

1. Інституційна та сегментарна структури ринку фінансових послуг.
2. Місце та роль страхового ринку в процесі руху фінансових фондів.
3. Державні фінансові інститути на грошовому ринку.
4. Міжнародні розрахунки.
5. Критерії економічної оцінки факторингових послуг.
6. Лізинг: понятійні і правові основи. Критерії оцінки пропозицій лізингових послуг.
7. Емісійна діяльність держави на фондовому ринку.
8. Посередницькі послуги при вкладанні капіталу в цінні папери.
9. Особливості біржового обігу цінних паперів.
10. Депозитарні та реєстраційні послуги на ринку цінних паперів.
11. Управління портфелем цінних паперів.
12. Хеджування ризику як вид фінансової послуги.
13. Перейняття ризику страховими компаніями.
14. Організаційно оформлені ринки (біржі, торгівельно-інформаційні системи).
15. Національна депозитарна система та розрахунково-клірингові установи.
16. Основні завдання державного регулювання ринку фінансових послуг.
17. Державне регулювання діяльності суб'єктів інфраструктури фінансового ринку.
18. Вплив регулюючої функції податків на фінансовий ринок.
19. Вексельна форма розрахунків і її вплив на фінансовий стан підприємства.
20. Управління розміщенням фінансових ресурсів підприємства.
21. Фінансові ресурси підприємства та джерела їх формування.
22. Взаємовідносини підприємств з банками при кредитуванні.
23. Система оподаткування підприємства і її вплив на інвестиційну діяльність підприємства.
24. Валютні ризики: економічна природа та управління ними.
25. Валютний ринок, його суб'єкти та інструменти.
26. Ринок валютних ф'ючерсів та опціонів.
27. Роль страхових компаній та пенсійних фондів на фінансовому ринку.
28. Формування валютного курсу на світових та регіональних ринках.
29. Ринок факторингових послуг.
30. Ринок лізингових послуг: особливості організації.
31. Послуги страхових ринків України.
32. Медичне страхування: зарубіжний досвід.
33. Нерухомість: класифікація та методи оцінки.

34. Фондова біржа як головний інститут ринку цінних паперів.
35. Ринок банківських послуг.
36. Інструменти фондового ринку. Фінансові послуги на фондовому ринку.
37. Інструменти ринку послуг з хеджування ризиків.
38. Бюджетна політика в сфері випуску та обігу державних та муніципальних цінних паперів: зарубіжний досвід та вітчизняна практика.
39. Формування капіталу підприємства шляхом випуску цінних паперів: зарубіжний досвід та вітчизняна практика.
40. Фінансові послуги в галузі інвестування тимчасово вільних коштів підприємств: зарубіжний досвід та вітчизняна практика.
41. Ринок державних цінних паперів.
42. Ринок муніципальних цінних паперів: зарубіжний досвід та вітчизняна практика.
43. Форвардний ринок та особливості його функціонування.
44. Індeksi і рейтинги зарубіжних фондових ринків.
45. Індeksi і рейтинги фондового ринку України.
46. Проблеми розвитку ринку похідних цінних паперів в Україні (опціони, ф'ючерси).
47. Управління ризиком і дохідністю портфеля корпоративних акцій.
48. Інфраструктура фінансового ринку України та напрями її удосконалення.
49. Організація торгівлі дорогоцінними металами та каменями: зарубіжний досвід та вітчизняна практика.
50. Технічний аналіз фінансових ринків.
51. Глобалізація фінансових ринків.
52. Міжнародні ринки цінних паперів.
53. Фондова біржа як центральний елемент фінансового ринку.
54. Сучасні західні теорії фінансового ринку.
55. Фінансовий ринок в Україні.
56. Механізм купівлі-продажу цінних паперів.
57. Моделювання багатостороннього комерційного арбітражу.
58. Факторинг як форма фінансування і кредитування.
59. Селенг як нетрадиційна форма перспективного фінансування.
60. Реєстрація випуску цінних паперів в Україні (реєстраторський сегмент ринку цінних паперів).
61. Проблеми розвитку місцевих фінансових ринків в Україні.
62. Економічна сутність та передумови виникнення світового фінансового ринку.
63. Фінансові послуги на міжнародних ринках цінних паперів.
64. Фінансові послуги на світовому валютному ринку.
65. Міжнародні ринки позикового капіталу (єврооблігацій).
66. Ринок короткострокових та середньострокових єврокомерційних паперів (ЕСР).
67. Міжнародні ринки інструментів власності (акцій).
68. Інтегральні показники – індeksi міжнародних ринків цінних паперів.

69. Національні і міжнародні грошові (валютні) ринки.
70. Міжнародні ринки золота.
71. Фінансові організації ЄС.
72. Система інфраструктури світового ринку фінансових послуг.
73. Біржі ф'ючерсних контрактів.
74. Міжнародні кредитні рейтинги. Міжнародні рейтингові агентства.
75. Методи прийняття рішень і стратегія ділінгових операцій на міжнародних валютних ринках.
76. Інвестиційні банки: функції та особливості функціонування.
77. Державне регулювання фондового ринку.
78. Біржова статистика та біржові індекси.
79. Вплив грошово-кредитної політики на діяльність фінансового ринку.
80. Депозитарна діяльність на фінансовому ринку.
81. Українська фондова біржа, правила торгівлі на ній.
82. Основні види посередницької діяльності, які забезпечують функціонування фінансового ринку.
83. Участь страхових компаній в операціях на фінансовому ринку.
84. Позабіржовий фондовий ринок, особливості торгівлі на ньому.
85. Інвестиційні якості фондових цінних паперів.
86. Форвардні, ф'ючерсні операції та операції з опціонами.
87. Операції банків і господарських суб'єктів з векселями.
88. Особливості міжнародних розрахункових операцій.
89. Учасники фінансового ринку та особливості їх діяльності на ньому.
90. Характеристика валютних ринків, їх призначення.
91. Механізм здійснення ф'ючерсних операцій та операцій з опціонами на валютному ринку.
92. Валютний курс, чинники, які на нього впливають.
93. Валютні ризики, способи страхування від них.
94. Шляхи первинного розміщення цінних паперів.
95. Функції і роль інституціональних фінансових посередників на фондовому ринку.
96. Процедура допуску цінних паперів до продажу на фондовій біржі.
97. Ринок нерухомості: характеристика, проблеми формування і розвитку.
98. Нумізматичний ринок: характеристика, проблеми формування і розвитку.
99. Ринок дорогоцінних металів і каменів: характеристика, проблеми формування і розвитку.
100. Моделювання прогнозного розвитку фінансового ринку.

3 ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Місце фінансового ринку в фінансовій системі
2. Національний банк як орган державного регулювання фінансового ринку.
3. Корпоративні облігації.
4. Рух фінансових ресурсів та капіталу в економіці та передумови виникнення фінансового ринку.
5. Суб'єкти фінансового ринку та їх класифікація
6. Факторингові операції.
7. Функції фінансового ринку.
8. Форвардні операції.
9. Лізингові та селенгові операції.
10. Поняття сегментації фінансового ринку.
11. Ринок цінних паперів.
12. Біржові індекси.
13. Держава як суб'єкт фінансового ринку.
14. Небанківські кредитні інститути.
15. Загальне поняття фінансового посередництва.
16. Функції суб'єктів (учасників) фінансового ринку.
17. Валютний курс і котирунки.
18. Сучасні методи та схеми хеджування ризиків на фінансовому ринку
19. Інститути інфраструктури фінансового ринку як суб'єкти фінансового ринку.
20. Контрактні фінансові інститути.
21. Методи регулювання банківської діяльності.
22. Методи структуризації фінансового ринку.
23. Операції опціон і своп.
24. Ризик в процесі прийняття управлінських рішень у фінансовій сфері.
25. Страховий ринок.
26. Формування курсової вартості цінних паперів.
27. Поняття та елементи ринкової інфраструктури
28. Характеристика основних інструментів фінансового ринку.
29. Види валютних курсів.
30. Фактори формування ринку державних цінних паперів.
31. Грошовий ринок.
32. Комерційні банки: їх види та операції.
33. Місце фондової біржі на ринку цінних паперів.
34. Валютний ринок.
35. Ринок операцій спот.
36. Роль банків у інфраструктурному забезпеченні ринку.
37. Організація та особливості функціонування депозитного ринку.
38. Види послуг комерційних банків.
39. Хеджери. Техніка хеджування.
40. Ринок капіталу (кредитний ринок).

41. Особливості формування ринку акцій.
42. Банківські інформаційні технології.
43. Характеристика структури фінансового ринку.
44. Регулювання кредитних відносин центрального банку з комерційними
45. Методи та критерії вимірювання міри фінансового ризику.
46. Банківська система як основа розвитку ринку фінансових послуг в Україні.
47. Економічні основи та специфіка фінансової діяльності кредитних спілок.
48. Основні поняття в теорії ф'ючерських, форвардних контрактів на міжбанківських операціях «своп».
49. Юридичні особи усіх форм власності як суб'єкти фінансового ринку.
50. Фінансовий ринок як Фінансовий ринок.
51. Хеджери, спекулянти та арбітражери як основні учасники ринку термінових контрактів.
52. Теоретичні засади територіальної організації фінансового ринку.
53. Хеджування за допомогою опціонів.
54. Міжнародні розрахунки.
55. Конверсійні операції на валютному ринку. Поняття конверсії валюти.
56. Характеристика державних облігацій.
57. Модель ринку цінних паперів України.
58. Етапи становлення ринку банківських послуг України.
59. Місце валютних ризиків в системі комерційних ризиків.
60. Особливості процесу адаптації банківського законодавства України і Європейського Союзу.
61. Методологічні підходи до вирішення проблеми структуризації фінансового ринку
62. Поняття та економічна роль банківського кредиту. Забезпечення кредитів.
63. Особливості організації та функціонування інфраструктури ринку цінних паперів.
64. Ринок дорогоцінних металів і каменів та інших об'єктів реального інвестування. Ринок нерухомості.
65. Механізм реалізації опціонних операцій.
66. Проведення операцій на відкритому ринку — традиційний метод емісійно-кредитного регулювання.
67. Державні фінансові інститути на грошовому ринку.
68. Міжбанківські операції «своп».
69. Основні завдання державного регулювання інвестиційних процесів у економіці України.
70. Методи і принципи фінансування та кредитування капітальних вкладень комерційними банками.
71. Проблеми організації ф'ючерсної торгівлі на сучасному етапі розвитку української економіки.

72. Державна політика на валютному ринку.
 73. Особливості організації міжнародних розрахунків.
 74. Механізм хеджування за допомогою ф'ючерсних контрактів.
 75. Правові аспекти регулювання ринку цінних паперів.
 76. Основні види котирування валюти.
 77. Біржові спекулянти та їх класифікація.
 78. Необхідність фінансового регулювання фінансового ринку на етапі становлення його функціональної системи.
 79. Стратегія валютного арбітражу.
 80. Основні форми міжнародних розрахунків.
 81. Проблема ліквідації проблемних позик.
 82. Валютні клірингові розрахунки.
 83. Роль казначейських цінних паперів в управлінні державним бюджетом.
 84. Правові основи регулювання банківського кредитування.
 85. Регіоналізація фінансових відносин як передумова формування регіональних фінансових ринків.
 86. Валютні опціони.
 87. Вплив податкової політики держави на розвиток та функціонування ринку нерухомості.
 88. Місцеве та регіональне самоврядування як суб'єкт фінансового ринку.
 89. Міжнародний кредит.
 90. Встановлення економічних показників регулювання діяльності комерційних банків.
 91. Послуги для здійснення грошових платежів та розрахунків.
 92. Поняття та методи банківського фінансування і кредитування капітальних вкладень.
 93. Біржові операції з цінними паперами.
 94. Визначення ефективності операції, пов'язаних з конвертованістю валют
 95. Основні поняття біржової торгівлі ф'ючерсними контрактами.
 96. Регулювання діяльності учасників ринку цінних паперів. Роль саморегулюючих організацій на ринку цінних паперів.
 97. Особливості становлення та функціонування ринку муніципальних цінних паперів.
 98. Проблеми реєстраторського сегмента ринку цінних паперів.
 99. Місце валютного ринку у системі світової валютної системи.
- Інфраструктурна база біржової та позабіржової діяльності на ринку цінних паперів України.

4 ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

1. Від яких факторів не залежить ціна кредиту?

- а) мети позички;
- б) термінів погашення;
- в) доступності кредиту;
- г) графіка погашення;
- д) всі відповіді вірні.

2. Тезаврація –це:

- а) накопичення скарбів;
- б) накопичення золота;
- в) накопичення дорогоцінних металів;
- г) накопичення срібла;
- д) всі відповіді вірні.

3. Доміціліяція векселя – це:

- а) видача кредитів за спеціальним позичковим рахунком, забезпеченим векселем;
- б) виконання банком доручення векселетримача при отриманні платежу за векселем при настанні терміну оплати;
- в) це призначення платником за векселем якої-небудь третьої особи. Як правило платником за векселем призначається банк;
- г) це вексельне доручення, що забезпечує платіж за векселем. Таке забезпечення здійснюється третьою особою – авалістом (як правило банки та кредитні установи);
- д) це підтвердження платником згоди на оплату за переказним векселем (тратті).

4. Згода банку на оплату платіжних документів — це:

- а) депозитний сертифікат;
- б) банківський акцепт;
- в) комерційний вексель;
- г) ордерний чек.

5. Частина фінансового ринку, де тимчасово вільні грошові ресурси кредитних установ залучаються і розміщуються банками між собою переважно у формі міжбанківських депозитів, — це:

- а) обліковий ринок;
- б) міжбанківський ринок;
- в) ринок деривативів.

6. Модель оцінки поточної вартості акції з постійним зростанням дивідендів відома як:

- а) Модель Дюпона;
- б) Модель Гордона;
- в) Модель Фішера;
- г) Модель Шарпа.

7. Привілейовані акції не можуть бути випущені на суму, що по відношенню до статутного фонду акціонерного товариства перевищує:

- а) 5%;
- б) 10%;
- в) 15%;
- г) 20%.

8. Компанія передає свої акції безпосередньо власникам грошових коштів:

- а) пряме переміщення капіталу;
- б) непряме переміщення капіталу;
- в) непряме переміщення з використанням фінансового посередника;
- г) правильної відповіді немає.

9. Учасник ринку, що страхує на терміновому ринку спотові активи називається:

- а) спекулянт;
- б) арбітражер;
- в) хеджер;
- г) вірна відповідь а та в;
- д) правильної відповіді немає.

10. Відповідно до чинного законодавства України банківська система складається з:

- а) одного рівня;
- б) двох рівнів;
- в) трьох рівнів;
- г) чотирьох рівнів.

11. Банківські операції, які мають право виконувати уповноважені банки, здійснюються на основі:

- а) дозволу Міністерства фінансів України;
- б) ліцензії Національного банку України;
- в) власного бажання;
- г) вірна відповідь а та б.

12. Основними різновидами міжбанківського кредиту є:

- а) овердрафт, овернайт, за операціями РЕПО;
- б) споживчий, комерційний, овернайт;
- в) вексельний, овернайт, овердрафт;
- г) державний, комерційний.

13. Визначення біржового курсу на цінні папери, що передбачає постійне зіставлення біржових замовлень на купівлю та продаж певного цінного папера, характеризується як:

- а) фіксинг;
- б) лістинг;
- в) постійне котирування;
- г) андеррайтинг.

14. Комерційним банкам забороняється діяльність у сфері:

- а) матеріального виробництва;
- б) торгівлі;
- в) страхування;
- г) всі відповіді вірні.

15. Перший фондовий індекс, який було розраховано і використано на основі узагальнених даних українського фондового ринку, – це:

- а) L-індекс;
- б) ПФТС-індекс;
- в) pro U-50\$
- г) DJIA

16. Опціон колл – це опціон, який дає право:

- а) покупати певний актив за фіксованою ціною;
- б) продавати певний актив за фіксованою ціною;
- в) покупати валюту за фіксованим курсом;
- г) продавати валюту за фіксованим курсом.

17. Підтвердження платником згоди на оплату за переказним векселем — це:

- а) акцепт;
- б) аваль;
- в) доміціяція;
- г) інкасування.

18. Національному банку забороняється:

- а) бути акціонером або учасником банків та інших підприємств, установ;
- б) здійснювати операції з нерухомістю, крім тих, що пов'язані із забезпеченням діяльності Національного банку та його установ;

- в) здійснювати торговельну, виробничу, страхову та іншу діяльність, яка не відповідає функціям Національного банку;
- г) правильної відповіді немає.

19. Письмове повідомлення клієнта, здебільшого про зміни в розрахункових операціях, яке містить номер, дату та характер виконаної операції, суму та номер рахунку, дані про платника, одержувача та ін., — це:

- а) ажіо;
- б) авізо;
- в) аваль;
- г) акредитив.

20. Інкасування векселів — це:

- а) видача кредитів за спеціальним позичковим рахунком, забезпеченим векселем;
- б) виконання банком доручення векселедержателя при отриманні платежу за векселем при настанні терміну оплати;
- в) це призначення платником за векселем якої-небудь третьої особи. Як правило платником за векселем призначається банк;
- г) це вексельне доручення, що забезпечує платіж за векселем. Таке забезпечення здійснюється третьою особою — авалістом (як правило банки та кредитні установи);
- д) це підтвердження платником згоди на оплату за переказним векселем (тратті).

21. Згода на оплату або гарантування оплати грошових і товарних документів, погодження на укладання угоди на запропонованих умовах — це:

- а) індосамент;
- б) авізо;
- в) акцепт;
- г) трансферт;
- д) тратта.

22. Теперішня вартість майбутнього потоку готівки або групи потоків готівки:

- а) ставка «ціни шансу»;
- б) дисконтування;
- в) поточна вартість;
- г) вірна відповідь а та в;
- д) правильної відповіді немає.

23. Платником за казначейським векселем виступає:

- а) Міністерство фінансів України;
- б) Національний банк України;
- в) Головне управління державного казначейства;
- г) Уповноважені комерційні банки.

24. Крос-курс — це...

- а) співвідношення між двома валютами, яке визначено через їх курс до третьої валюти;
- б) різниця між курсами продавця та покупця;
- в) курс, згідно з яким банк продає валюту;
- г) вірна відповідь а та в;
- д) правильної відповіді немає.

25. Компаундирування — це...

- а) визначення майбутньої вартості грошей;
- б) визначення поточної (теперішньої) вартості грошей;
- в) визначення економічної ефективності інвестиційного проекту;
- г) не має вірної відповіді.

26. При ...котируванні курс (вартість одиниці) іноземної валюти висловлюється в національній валюті, тобто валюта, що продається співвідноситься т валютою, що купується:

- а) прямому котируванні;
- б) повному котируванні;
- в) непрямому котируванні;
- г) вірна відповідь а та в
- д) правильної відповіді немає.

27. При прямому котируванні іноземної валюти курс продажу буде ... курсу покупки:

- а) менше;
- б) більше;
- в) рівний;
- г) протилежний;
- д) правильної відповіді немає.

28. Ануїтет – це:

- а) те саме, що й рента;
- б) серія вкладів або виплат рівних сум, що здійснюються через певні інтервали або певну кількість періодів;
- в) серія вкладів або виплат рівних сум;
- г) інше.

29. Якщо виплати проводяться на початку кожного періоду, то така рента називається:

- а) звичайною;
- б) вексельною;
- в) ануїтетною;
- г) інакше.

30. Валютні інтервенції на валютному ринку можуть здійснювати:

- а) комерційні банки;
- б) валютна біржа;
- в) Центральний банк;
- г) клірингові палати.

31. Контракти, що закінчуються поставкою близько 95 % реального товару, — це:

- а) ф'ючерси;
- б) форварди;
- в) депозитарні розписки;
- г) варанти.

32. Головним недоліком опціонів є:

- а) висока вартість;
- б) відсутність біржового та позабіржового опціонних ринків;
- в) велика різноманітність;
- г) усі відповіді правильні.

33. Строкова угода, яка може укладатися як на біржовому, так і позабіржовому ринках, — це:

- а) опціон;
- б) ф'ючерс;
- в) форвард
- г) варант.

34. Посередник між продавцями і покупцями при укладанні угод з цінними паперами, який діє від імені і за рахунок клієнта, — це:

- а) дилер;
- б) андеррайтер;
- в) брокер;
- г) усі відповіді правильні.

35. За способом розміщення цінних паперів фондовий ринок є:

- а) первинним і вторинним;
- б) місцевим, національним і міжнародним;
- в) горизонтальним і вертикальним;
- г) боргових, пайових і похідних цінних паперів.

36. Поділ нереалізованих акцій АТ на їх більшу кількість — це фондова операція:

- а) спліт;
- б) консолідація;
- в) індосамент;
- г) успадкування.

37. Організація випуску і розміщення цінних паперів — це функція:

- а) емісійна;
- б) представницька;
- в) консалтингова;
- г) депозитарна.

38. Акції, інвестиційні сертифікати відносять до групи:

- а) похідних цінних паперів;
- б) цінних паперів, що засвідчують участь в емітенті;
- в) тих, що засвідчують наявність боргових взаємовідносин;
- г) усі відповіді правильні.

39. Цінні папери, обіг яких дозволено на території України, можуть випускатися в таких формах:

- а) тільки в документарній формі;
- б) тільки в бездокументарній формі;
- в) у документарній і бездокументарній формах.

40. Найпоширенішими видами цінних паперів у світі є:

- а) акції, облігації;
- б) векселі, депозитні сертифікати;
- в) інвестиційні сертифікати;
- г) усі відповіді правильні.

41. Частка привілейованих акцій у статутному капіталі АТ не може перевищувати:

- а) 25 %;
- б) 20 %;
- в) 30 %;
- г) 15 %.

42. Облігації, що розміщуються за ціною, нижчою ніж їх номінальна вартість, називаються:

- а) відсотковими;
- б) цільовими;
- в) дисконтними;
- г) правильної відповіді не має.

43. Середній показник біржової активності, що узагальнює динаміку цін на цінні папери і свідчить про зміни в рівні цін, — це:

- а) курсова ціна;
- б) біржовий індекс;
- в) котирувальна ціна;
- г) середньозважена ціна.

44. Фондові індекси, що характеризують ринок акцій, які котируються на біржі, відносяться до:

- а) інтернаціональних;
- б) інтегральних;
- в) секторних;
- г) субсекторних.

45. Мінімальний стандартний обсяг біржового активу, який може бути куплений чи проданий на біржі, — це:

- а) лот;
- б) лістинг;
- в) фіксинг;
- г) котирування.

46. При розрахунку простих звичайних відсотків за кредитом кількість днів у році береться?

- а) 360;
- б) 365 або 366;
- в) 366;
- г) 365.

47. Кредит надано підприємству на 3 роки. Сума — 100 тис. грн. Ставка 20% річних (складні відсотки). Визначити суму, яку необхідно повернути підприємству через 3 роки.

- а) 372800;
- б) 160000;
- в) 172800;
- г) 400000.

48. Підприємство отримало кредит на 36 днів під 30% річних (прості комерційні відсотки). Визначити суму, яку необхідно повернути, якщо надано 25 тис. грн.:

- а) 75000;
- б) 26900;
- в) 25750;
- г) 33500.

49. Банк виплачує 5 відсотків річних по депозитному внеску. Яку суму отримає вкладник через рік, якщо його внесок складає 100 дол.?

- а) 105;
- б) 110;
- в) 115;
- г) 120.

50. Нехай інвестор хоче одержати 200 дол. через 2 роки. Яку суму він повинний покласти на терміновий депозит зараз, якщо депозитна процентна ставка складає 5%?

- а) 181,4;
- б) 152,3;
- в) 164;
- г) 175,2.

51. Після впровадження заходу щодо зниження адміністративних витрат підприємство планує одержати економію 1 000 дол. у рік. Зекономлені гроші передбачається розміщати на депозитний рахунок (під 5% річних) для того, щоб через 5 років накопичені гроші використовувати для інвестування. Яка сума виявиться на банківському рахунку підприємства?

- а) 5 500;
- б) 6 000;
- в) 5 980;
- г) 5 526.

52. Підприємство придбало облігації муніципальної позики, що приносять йому дохід 15 000 дол., і хоче використовувати ці гроші для розвитку власного виробництва. Підприємство оцінює прибутковість інвестування одержуваних щороку 15 000 дол. у 12 %. Необхідно визначити дійсне значення цього грошового потоку.

- а) 54 075;
- б) 75 000;
- в) 81 900;
- г) 59 863.

53. Центральні банки впливають на валютний курс за допомогою:

- а) монетарної політики;
- б) валютної інтервенції;
- в) валютного арбітражу;
- г) темпів економічного зростання.

54. Метою арбітражних операцій є:

- а) отримання прибутку за рахунок різниці у валютних курсах;
- б) страхування валютних ризиків;
- в) використання ф'ючерсних угод;
- г) усі відповіді правильні.

55. Пряме втручання Центрального банку в діяльність валютного ринку з метою впливу на курс національної валюти — це:

- а) облікова політика;
- б) валютна інтервенція;
- в) валютний арбітраж;
- г) валютні обмеження.

56. Ціна грошової одиниці певної країни, що виражена в грошових одиницях іншої країни, — це:

- а) валютний курс;
- б) валютний коридор;
- в) котирування;
- г) конвертованість.

57. Ануїтет пренумерандо — це:

- а) коли платежі здійснюють готівкою;
- б) авансовані платежі покупців;
- в) коли платежі здійснюють на початку періоду;
- г) коли платежі здійснюють наприкінці періоду.

58. Ануїтет постнумерандо — це:

- а) відстрочені в часі платежі;
- б) платежі, які здійснюються у кінці інтервалів;
- в) платежі, які здійснюються на початку інтервалів;
- г) авансовані платежі покупців.

59. Скільки валют включено до «валютного кошика»

- а) три;
- б) п'ять;
- в) сім;
- г) дев'ять;
- д) дванадцять.

60. $\text{USD/UAH} = 4,00$; $\text{EURO/UAH} = 2,20$. Крос-курс становитиме:

- а) 1,82;
- б) 0,55;
- в) 1,58;
- г) 1,67;
- д) 1,80.

61. Банк встановлює котировку: $\text{USD/ EURO} = 1,7420 — 1,7430$. Маржа в цьому випадку становить:

- а) 20 пунктів (піпів);
- б) 10 пунктів (піпів);
- в) 0,0010 пунктів (піпів);
- г) 0,0020 пунктів (піпів);
- д) 0 пунктів (піпів).

62. У світовій практиці страхування валютних ризиків називають:

- а) хеджування;
- б) таргетуванням;
- в) конверсійним арбітражем;
- г) фіксингом;
- д) флоатингом.

63. Стандартними термінами виконання ф'ючерсних угод на Чиказькій комерційній біржі та Лондонській міжнародній біржі фінансових ф'ючерсів є:

- а) січень, квітень, липень, жовтень;
- б) лютий, травень, серпень, листопад;
- в) березень, червень, вересень, грудень;
- г) січень, травень, серпень, грудень;
- д) березень, липень, вересень, грудень.

64. Валюта — це:

- а) гроші іноземних держав та їхні золотовалютні резерви;
- б) грошові знаки іноземних держав та інші кредитні документи, які визначаються в іноземних грошових одиницях та використовуються в міжнародних розрахунках;
- в) офіційні запаси іноземних грошей у центральному банку та фінансових організаціях країни;
- г) всі відповіді вірні.

65. Офіційний обмінний курс гривні до іноземних валют, міжнародних рахункових одиниць, який використовується резидентами України та нерезидентами для всіх видів платіжно-розрахункових операцій в іноземних валютах, встановлює:

- а) Верховна Рада України спільно з НБУ;
- б) Кабінет Міністрів України;
- в) Президент України;
- г) Національний банк України;
- д) Українська міжбанківська валютна біржа спільно з НБУ.

66. Українська національна грошова одиниця — гривня — належить до:

- а) вільно конвертованої валюти;
- б) частково конвертованої валюти;
- в) неконвертованої валюти;
- г) не має вірної відповіді.

67. Валютний курс — це:

- а) ціна, яка сплачується у власній валюті за одиницю іноземної валюти;
- б) курсове співвідношення при перерахунку цін та грошових сум із однієї валюти в іншу;
- в) курс, при якому попит і пропозиція валюти збігаються;
- г) всі відповіді вірні.

68. Зниження ціни італійської ліри, яка виражена в доларах США, буде:

- а) сприяти збільшенню обсягів італійського експорту та зниженню обсягів імпорту;

- б) спричиняти зниження італійського експорту та вплине на збільшення обсягів імпорту;
- в) різко збільшувати експорт американських товарів до Італії.
- г) не має вірної відповіді.

69. Райти це –

- а) цінні папери, що розподіляються серед акціонерів пропорційно їх частці в капіталі за пільговими цінами;
- б) підтверджує право акціонера на придбання нових акцій пропорційно його частці в акціонерному капіталі;
- в) цінні папери, що розподіляються серед акціонерів та дає право на покупку акцій нової емісії;
- г) не має вірної відповіді.

70. Якщо ціна французького франка в доларах США знижується, то товари, які продаються у Франції за французькі франки, в доларовому вираженні будуть коштувати:

- а) дорожче;
- б) дешевше;
- в) так само;
- г) вірні відповіді а та в.

71. Англійський банк уклав угоду «спот» з німецьким банком на купівлю 1 млн Євро за англійські фунти. Дата укладання угоди — п'ятниця, 20 березня 2005 р. Фактичний платіж відбудеться:

- а) 20 березня (у п'ятницю);
- б) 22 березня (у неділю);
- в) 23 березня (у понеділок);
- г) 21 березня (у суботу);
- д) 24 березня (у вівторок).

72. Банківський кредит під заставу цінних паперів називається:

- а) бланковим;
- б) ломбардним;
- в) гарантованим;
- г) обліковим.

73. «Аутрайт» — це різновид:

- а) операцій «спот»;
- б) операцій «форвард»;
- в) операцій «своп»;
- г) ф'ючерсних угод;
- д) угод з опціонами.

74. До вільно конвертованої валюти належать валюти, перелічені:

- а) в 1-й групі Класифікатора іноземних валют;
- б) в 2-й групі Класифікатора іноземних валют;

- в) в 3-й групі Класифікатора іноземних валют.
- г) в 4-й групі Класифікатора іноземних валют.

75. Форма надання банківського кредиту без визначення конкретного терміну початку його застосування — це:

- а) одноразовий кредит;
- б) гарантований кредит;
- в) кредитна лінія;
- г) іпотечний кредит.

76. Продаж банком вільних грошових коштів на визначений період за певну плату — це принцип кредитування, що визначає:

- а) цільове спрямування;
- б) строковість;
- в) забезпеченість;
- г) платність.

77. Форми угод за операціями «спот»:

- а) учора-на-завтра;
- б) сьогодні-на другий робочий день;
- в) позавчора-на-сьогодні;
- г) учора-на-сьогодні;
- д) сьогодні-на-третій робочий день;

78. Валютний дилер відносно форвардного курсу USD/EURO за угодою на три місяці одержав інформацію про форвардну маржу: 200–180. Потрібно визначити: котировка здійснюється з премією чи з дисконтом; за яку із валют відсоткові ставки вищі, а за яку нижчі?

- а) з премією; за долар — вищі, за марку — нижчі;
- б) з премією; за долар — нижчі, за марку — вищі;
- в) з дисконтом; за долар — вищі, за марку — нижчі;
- г) з дисконтом; за долар — нижчі, за марку — вищі.

79. Валютний дилер стосовно форвардного курсу USD/UAH за угодою на шість місяців отримав інформацію про форвардну маржу: 220–250. Визначити: котировка здійснюється з премією чи з дисконтом; за яку із валют відсоткові ставки вищі, а за яку нижчі?

- а) з премією; за долар — вищі, за марку — нижчі;
- б) з премією; за долар — нижчі, за марку — вищі;
- в) з дисконтом; за долар — вищі, за марку — нижчі;
- г) з дисконтом; за долар — нижчі, за марку — вищі.

80. Київське відділення банку «Аваль» оголосило таку котировку валют: USD/UAH = 3,8250— 3,8750; EURO/UAH = 2,3250—2,3750. Крос-курс купівлі-продажу USD/EURO становитиме:

- а) 1,6105—1,6667;
- б) 1,6452—1,6315;
- в) 0,6078—0,6129;
- г) 0,6000—0,6209.

81. Київське відділення банку «Аваль» оголосило таку котировку валют: USD/UAH = 3,8350— 3,8850; NLG/UAH = 1,9550—1,9850. Крос-курс купівлі-продажу USD/NLG становитиме:

- а) 1,9616—1,9572;
- б) 1,9320—1,9872;
- в) 1,9250—1,9750;
- г) 0,5032—0,5176.

82. Німецький «Deutsche Bank» 30.03.99 оголосив таку котировку валют: USD/EURO = 1,6150-1,6450; GBP/EURO = 2,8850-2,9250. Крос-курс купівлі-продажу GBP/USD становитиме:

- а) 1,7863—1,7781;
- б) 1,7850—1,8150;
- в) 1,8250—1,8750;
- г) 1,7538—1,8111.

83. Спот-курс GBP/USD = 1,6122-1,6127. Голландський банк планує купити 10 млн. дол. США в учасника валютного ринку в обмін на фунти стерлінгів. Яку ціну котирує учасник валютного ринку? Голландський банк має сплатити:

- а) 1,6127; GBP 6 202 704,4;
- б) 1,6122; GBP 6 202 704,4.
- в) 1,7746; USD 10 143 130,8;
- г) 1,7740; USD 10 146 561,4.

84. Спот-курс USD/ EURO = 1,7740—1,7746. Корпорація в США отримала EURO 18 млн і хоче перевести цю суму в американські долари. За яким курсом буде здійснено цю угоду? Корпорація отримає:

- а) 1,7746; USD 10 143 130,8;
- б) 1,7740; USD 10 146 561,4.
- в) 1,6127; GBP 6 202 704,4;
- г) 1,6122; GBP 6 202 704,4.

85. Найбільш поширеними на міжнародному валютному ринку є операції:

- а) «своп»;
- б) «форвард»;
- в) «спот»;
- г) ф'ючерсні;
- д) з опціонами.

86. ЛІБОР (LIBOR) — це:

- а) середня міжбанківська відсоткова ставка за депозитами на Лондонському міжбанківському ринку;
- б) середня міжбанківська відсоткова ставка за кредитами на Лондонському міжбанківському ринку;
- в) максимальна міжбанківська відсоткова ставка за депозитами на Лондонському міжбанківському ринку
- г) максимальна міжбанківська відсоткова ставка за кредитами на Лондонському міжбанківському ринку

87. Репорт і депорт — це «класичні» операції:

- а) «спот»;
- б) «своп»;
- в) «форвард»;
- г) „опціон”.

88. Метою арбітражних операцій є:

- а) страхування валютних ризиків;
- б) отримання прибутку за рахунок різниці у валютних курсах;
- в) підтримка валютного курсу національної грошової одиниці;
- г) вірної відповіді не має.

89. На валютні ф'ючерси встановлюється:

- а) ціна покупця і ціна продавця;
- б) ціна покупця;
- в) ціна продавця;
- г) фіксована ціна.

90. Поточний курс USD/DEM = 1,7740–1,7746. Форвардна маржа становить: 150–130. Курс «аутрайт» при цьому буде:

- а) 1,7590—1,7616;
- б) 1,7890—1,7876;
- в) 1,6240—1,6446;
- г) 1,7760—1,7766;
- д) 1,7720—1,7726.

91. Спот-курс USD/UAH = 2,0300–2,0600; форвардна маржа на три місяці становитиме: 1000–1200. При цьому розрахований курс «аутрайт» буде котируватися:

- а) з премією;
- б) з дисконтом;
- в) без зміни;
- г) вірної відповіді не має.

92. Запис 3M USD/UAH b/s swap означає:

- а) на умовах «спот» продано долари за гривні і куплено таку саму суму доларів за гривні за курсом «аутрайт» на три місяці;
- б) куплено долари за курсом «спот» і продано за курсом «аутрайт» з поставкою через три місяці;
- в) продано долари за курсом «спот» і куплено за курсом «аутрайт» з поставкою через три місяці;
- г) вірної відповіді не має.

93. Який ISO-код було присвоєно новій валюті Європейського економічного і валютного союзу?

- а) EU;
- б) ECU;
- в) XEU;
- г) EUR;.
- д) EURO.

94. Негайна поставка валюти:

- а) форвард;
- б) своп;
- в) спот;
- г) опціон;
- д) правильної відповіді немає.

95. Поставка валюти через певний період:

- а) форвард;
- б) своп;
- в) спот;
- г) опціон;
- д) правильної відповіді немає.

96. «Готівкова» операція:

- а) своп;
- б) спот;
- в) форвард;
- г) вірна відповідь а та в;
- д) правильної відповіді немає.

97. Обмін однієї валюти на іншу за діючим валютним курсом:

- а) конверсія валюти;
- б) валютний курс;
- в) котирування;
- г) вірна відповідь а та в;
- д) правильної відповіді немає.

98. Клієнт сплачує банку невелику премію та одержує право купити валюту в будь-який день встановленого угодою періоду за зафіксованим при укладенні угоди курсом або відмовитися від купівлі-продажу, якщо виконання угоди за визначеним курсом у даному інтервалі часу виявиться для нього більш не вигідним, ніж втрата коштів за премією.

- а) своп;
- б) форвард;
- в) опціон;
- г) факторинг;
- д) правильної відповіді немає.

99. Спеціальний запис на цінному папері, векселі, чеку, що засвідчує перехід права за цим документом до іншої особи, визначається як:

- а) акцепт;
- б) трансферт;
- в) індосамент;
- г) варрант;
- д) депорт.

100. Міжнародний ринок поточних конверсійних операцій називається:

- а) спот-ринком;
- б) валютним ринком;
- в) форвард-ринком;
- г) вірна відповідь а та с;
- д) правильної відповіді немає.

101. Валютний арбітраж буває:

- а) часовий та просторовий;
- б) простий та складний;
- в) непрямий арбітраж;
- г) правильної відповіді немає.

102. Арбітражні конверсійні операції (валютний арбітраж) пов'язані із відкриттям валютним дилером спекулятивної валютної позиції за рахунок банку з метою отримання прибутку при зміні валютного курсу. Коротка позиція(тобто продаж) відкривається в очікуванні курсу валюти:

- а) зниження;
- б) росту;
- в) зміни;
- г) несприятливої зміни;
- д) правильної відповіді немає.

103. Останні цифри написання валютного, курсу називаються:

- а) процентними пунктами (points);
- б) піпсами (pips);
- в) на дилерському жаргоні «великою фігурою»;
- г) вірна відповідь а та в;
- д) правильної відповіді немає.

104. Операції з переуступки першим кредитором прав вимоги боргу третьої особи другому кредитору з попередньою або наступною компенсацією вартості такого боргу першому кредитору — це:

- а) факторинг;
- б) форфейтинг;
- в) акцепт;
- г) аваль;
- д) селенг;
- е) лізинг.

105. Операції фізичних чи юридичних осіб з отриманням коштів від юридичної особи, кваліфікованої як фінансова установа, під заставу товарів або валютних цінностей характеризуються як:

- а) фінансовий кредит;
- б) ломбардна операція;
- в) лізингова операція;
- г) фінансовий лізинг;
- д) селенг.

105. Предметом фінансової ф'ючерсної угоди можуть бути:

- а) іноземна валюта, банківські депозити;
- б) депозитні сертифікати, фондові індекси;
- в) акції, облігації, векселі;
- г) всі відповіді вірні.

106. Взаємний залік зустрічних вимог і зобов'язань, що впливають з рівності товарних поставок і надання послуг, називається:

- а) лізинг;
- б) факторинг;
- в) селенг;
- г) клірінг;
- д) правильної відповіді немає.

107. Відстрочка платежу покупцям продавцями за продані товари називається:

- а) селенг;
- б) факторинг;
- в) лізинг;
- г) правильної відповіді немає.

108. Варрант

а) свідоцтво, що видається разом з цінним папером, яке дає право на додаткові пільги його власнику при придбанні акцій чи боргових цінних паперів.

б) цінні папери, що розподіляються серед акціонерів пропорційно їх частці в капіталі за пільговими цінами;

в) підтверджує право акціонера на придбання нових акцій пропорційно його частці в акціонерному капіталі;

г) цінні папери, що розподіляються серед акціонерів та дає право на покупку акцій нової емісії.

109. Казначейські ноти –

а) білети казначейства США, цінні папери, що випускаються на строк від одного до семи років. Процент виплачується кожне півріччя, а номінал повертається при погашенні;

б) білети казначейства України, цінні папери, що випускаються на строк від одного до семи років. Процент виплачується кожне півріччя, а номінал повертається при погашенні;

в) короткострокові облігації казначейства (міністерства фінансів), що випускаються в рахунок управління державним боргом;

г) всі відповіді вірні.

110. Відсутність можливості задовольнити вимоги кредитора у встановлені терміни — це...

а) ризик затримки платежу;

б) ризик неліквідності;

в) кредитний ризик;

г) системний ризик;

д) операційний ризик

111. Договір лізингу, який передбачає набуття лізингодавцем майна у власника і передачу цього майна йому у лізинг, визначається як:

а) пайовий лізинг;

б) зворотний лізинг;

в) міжнародний лізинг;

г) повний лізинг.

112. Здійснення лізингу на основі укладення багатостороннього договору та залучення одного або кількох кредиторів, які беруть участь у здійсненні лізингу, інвестуючи свої кошти — це:

а) зворотний лізинг;

б) міжнародний лізинг;

в) повний лізинг;

г) пайовий лізинг.

113. Договір лізингу, в результаті укладення якого лізингоодержувач на своє замовлення отримує у платне користування від лізингодавця об'єкт лізингу на строк, менший строку, за який амортизується 90 відсотків вартості об'єкта лізингу, визначеної в день укладення договору, — це:

- а) фінансовий лізинг;
- б) оперативний лізинг;
- в) пайовий лізинг;
- г) зворотний лізинг.

114. Вексельне поручительство, яке здійснює особа, що бере на себе відповідальність за виконання вексельних зобов'язань іншої особи (акцептанта, векселедавця, індосанта), — це:

- а) аваль;
- б) авізо;
- в) індосамент;
- г) трансферт;
- д) тратта.

115. Документом, що засвідчує право його утримувача розпоряджатися вантажем, зазначеним у цьому документі, є:

- а) комерційний вексель;
- б) варрант;
- в) коносамент;
- г) опціон.

116. Спліт — це:

- а) дроблення акцій — операція, що веде до збільшення числа акцій у акціонерів пропорційно їх частці в капіталі;
- б) білети казначейства США, цінні папери, що випускаються на строк від одного до семи років. Процент виплачується кожне півріччя, а номінал повертається при погашенні;
- в) білети казначейства України, цінні папери, що випускаються на строк від одного до семи років. Процент виплачується кожне півріччя, а номінал повертається при погашенні;
- г) короткострокові облігації казначейства (міністерства фінансів), що випускаються в рахунок управління державним боргом.

117. Операція, яка складається з двох частин і при якій укладається єдина генеральна угода між учасниками ринку про продаж (купівлю) цінних паперів на певний строк із зобов'язанням зворотного продажу (купівлі) у визначений термін або заздалегідь обумовленою ціною, — це:

- а) операція з дисконтом;
- б) операція репо;
- в) операція з фіксованим прибутком;
- г) операція з премією.

118. Цінні папери на пред'явника, що розміщуються виключно на добровільних засадах серед населення та засвідчують внесення їх власниками грошових коштів до бюджету і дають право на одержання фінансового доходу, відомі як:

- а) ощадні сертифікати;
- б) казначейські зобов'язання;
- в) векселі;
- г) приватизаційні папери;
- д) варранти.

119. Гарантоване розміщення цінних паперів емітентів визначається як:

- а) валютування;
- б) андеррайтинг;
- в) сек'юритизація;
- г) кліринг.

120. Діяльність з надання послуг щодо зберігання цінних паперів та/або обліку прав власності на цінні папери, а також обслуговування угод щодо цінних паперів визначається як:

- а) розрахунково-клірингова діяльність;
- б) управління цінними паперами;
- в) депозитарна діяльність;
- г) ведення реєстру власників іменних цінних паперів;
- д) організація торгівлі на ринку цінних паперів.

121. Похідні цінні папери, що забезпечують проникнення основного папера на іноземні фондові ринки, — це:

- а) форварди;
- б) ф'ючерси;
- в) депозитарні розписки;
- г) опціони.

122. Методи валютного регулювання:

- а) девальвація;
- б) демпінг;
- в) інтервенція;
- г) правильної відповіді немає.

123. Державне регулювання на ринку цінних паперів здійснюється:

- а) НБУ;
- б) Кабінет Міністрів України;
- в) Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку;
- г) Верховна Рада України;
- д) правильної відповіді немає.

124. Різновид опціону на купівлю, який випускається емітентом разом із власними привілейованими акціями чи облігаціями та надає його власнику право на придбання простих акцій даного емітента протягом певного періоду за певною ціною, — це:

- а) депорт;
- б) варрант;
- в) індосамент;
- г) акцепт;
- д) авізо;
- е) трансферт.

125. Цінний папір, що засвідчує майнову участь її власника у капіталі акціонерного товариства:

- а) дивіденд;
- б) ваучер;
- в) акція;
- г) облігація;
- д) правильної відповіді немає.

126. Представник брокера в торговій зоні біржі, який приймає замовлення від імені фірми на продаж і купівлю, викрикує різну інформацію: працівник брокерської фірми, що безпосередньо виконує замовлення клієнтів на купівлю-продаж акцій – торговому залі біржі:

- а) «кліка»;
- б) трейдер;
- в) куртьє;
- г) правильної відповіді немає.

127. Посередник на ринку цінних паперів:

- а) валютна біржа;
- б) товарна біржа;
- в) фондова біржа;
- г) правильної відповіді немає.

128. Для характеристики ситуації на ринку цінних паперів застосовують:

- а) біржові індекси;
- б) біржові коефіцієнти;
- в) біржові показники;
- г) правильної відповіді немає.

129. Арбітражні конверсійні операції (валютний арбітраж) пов'язані з відкриттям валютним ділером спекулятивної валютної позиції за рахунок банку з метою отримання прибутку при зміні валютного курсу. Довга позиція відкривається в очікуванні курсу валюти:

- а) зниження;

- б) росту;
- в) зміни;
- г) несприятливої зміни.

130. Арбітражні конверсійні операції (валютний арбітраж) пов'язані з відкриттям валютним ділером спекулятивної валютної позиції за рахунок банку з метою отримання прибутку при зміні валютного курсу. Коротка позиція (тобто продаж) відкривається в очікуванні курсу валюти:

- а) зниження;
- б) росту;
- в) зміни;
- г) несприятливої зміни.

131. Властивість фінансового активу, яка розраховується у вигляді річної процентної ставки, називається:

- а) дохідністю;
- б) комплексністю;
- в) доходом за активом;
- г) конвертованістю.

132. За періодом обертання фінансових активів фінансовий ринок поділяється на:

- а) ринок грошей і ринок капіталів;
- б) валютний ринок і ринок фінансових послуг;
- в) біржовий ринок і позабіржовий ринок;
- г) ринок золота і страховий ринок.

133. До суб'єктів фінансового ринку відносять:

- а) емітентів, інвесторів;
- б) населення, іноземних учасників ринку;
- в) фінансових посередників, державу;
- г) усі відповіді правильні.

134. Безстрокові фінансові інструменти, що засвідчують пайову участь інвестора в статутному фонді емітента — це:

- а) інструменти власності;
- б) інструменти позики;
- в) похідні інструменти;

135. До фінансових посередників відносять:

- а) суб'єктів банківської системи;
- б) небанківські фінансово-кредитні інститути;
- в) контрактні фінансові інститути;
- г) усі відповіді правильні.

136. Спеціальні кредитно-фінансові інститути, що утворюються товаровиробниками на приватних засадах для задоволення взаємних потреб у кредитах та інших банківських послугах, це:

- а) кооперативні банки;
- б) ощадні і кредитні асоціації;
- в) спеціалізовані банки;
- г) банківська корпорація.

137. Юридична особа, засновниками та акціонерами якої можуть бути виключно банки, створюється з метою концентрації капіталів банків, — це:

- а) банківська холдингова група;
- б) банківська корпорація;
- в) фінансова холдингова група;
- г) ощадні і кредитні асоціації.

138. Кредитні спілки та факторингові компанії відносять до:

- а) небанківських фінансово-кредитних інститутів;
- б) контрактних фінансових інститутів;
- в) суб'єктів банківської системи;
- г) депозитарно-клірингової системи.

139. Підприємницька діяльність, яка спрямована на інвестування власних або залучених фінансових коштів і поєднує в собі елементи кредитування в натуральній і грошовій формі, — це:

- а) факторинг;
- б) благодійність;
- в) лізинг;
- г) страхування.

140. Кредитні установи, що створюються для надання населенню послуг щодо схову предметів домашнього вжитку, а також видачі позичок під заставу цих предметів, — це:

- а) фінансові компанії;
- б) ломбарди;
- в) позичково-ощадні асоціації;
- г) страхові компанії.

141. Фінансова установа, яка залучає грошові заощадження своїх членів для взаємного кредитування, наданні фінансових послуг шляхом об'єднання грошових внесків, — це:

- а) кредитна спілка;
- б) каси взаємодопомоги;
- в) благодійна організація;
- г) ломбард.

142. Юридична особа, яка спеціалізується на веденні діяльності, що включає збирання, обробку, зберігання та надання даних, які складають систему обліку власників іменних цінних паперів, — це:

- а) реєстратор;
- б) зберігач;
- в) Розрахунковий банк;
- г) Національний депозитарій.

143. Номінальна ціна — це:

- а) ціна, що відображає співвідношення попиту і пропозиції;
- б) ціна продажу фінансового активу;
- в) ціна, що визначена на бланку фінансового інструмента;
- г) ціна продажу фінансового інструмента при його первинному розміщенні.

144. Реальна процентна ставка — це:

- а) дохід інвестора на вкладені кошти із урахуванням зміни купівельної спроможності грошей у зв'язку з інфляцією;
- б) ставка, що відображає дохід інвестора без урахування зміни купівельної спроможності грошей у зв'язку з інфляцією;
- в) премія за інфляційне очікування, яку інвестори додають до реального рівня доходу;
- г) процентна ставка за короткостроковими державними цінними паперами, що включає поправку на інфляцію.

145. Норма доходу, яку виплачують банки своїм клієнтам за їхніми вкладами, — це:

- а) облігаційний відсоток;
- б) депозитний відсоток;
- в) позиковий відсоток.

146. Для забезпечення дохідності банку необхідно:

- а) щоб позиковий відсоток був вищим за депозитний;
- б) щоб депозитний відсоток був вищим за позиковий;
- в) обов'язкове використання ломбардного кредиту.

147. Грошовий ринок — це:

- а) частина ринку позикових капіталів, де здійснюються короткострокові депозитно-позикові операції;
- б) сфера операцій, що обслуговують рух оборотного капіталу фірм, короткострокових ресурсів банків, установ, держави;
- в) обидві відповіді правильні.

148. Основними інструментами облікового ринку є:

- а) банківський, комерційний і казначейський векселі;
- б) казначейські зобов'язання і депозитні сертифікати;
- в) банківські акцепти.

149. Норма доходу, яку НБУ стягує із комерційних банків за позики, видані під заставу комерційних векселів, — це відсоток:

- а) обліковий;
- б) облігаційний;
- в) банківський;
- г) депозитний.

150. Вид міжбанківського кредиту, який надається банкам на термін не більше одного операційного дня і використовується для завершення розрахунків поточного дня, — це:

- а) овернайт;
- б) овердрафт;
- в) за операціями РЕПО;
- г) державний.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Нормативна

1. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року, №254/96-ВР (із змінами та доповненнями).
2. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року N 436-IV (із змінами та доповненнями).
3. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року N 435-IV (із змінами та доповненнями).
4. Про господарські товариства : Закон України від 19.09.91 р. №1576-XII (із змінами та доповненнями).
5. Про цінні папери та фондовий ринок : Закон України від 23 лютого 2006 року N 3480-IV (із змінами та доповненнями).
6. Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні : Закон України 30.10.96 р. № 448/96-ВР. із змінами та доповненнями).
7. Про фінансові послуги та державне регулювання ринку фінансових послуг : Закон України від 12 серпня 2001, № 9742 (із змінами та доповненнями).
8. Про інвестиційну діяльність : Закон України від 18 вересня 1991 року № 1560-XII (із змінами та доповненнями).
9. Про акціонерні товариства : Закон України від 17 вересня 2008 року № 514-VI (із змінами та доповненнями).
10. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 7 грудня 2000 р., № 2121-III (із змінами та доповненнями).
11. Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди) : Закон України від 15 берез. 2001 р. № 2299-III (із змінами та доповненнями).
12. Про національну депозитарну систему та особливості електронного обігу цінних паперів в Україні : Закон України від 10 груд. 1997 р. № 710/97-ВР (із змінами та доповненнями).
13. Про обіг векселів в Україні : Закон України від 5 квіт. 2001 р. № 2374-III (із змінами та доповненнями).
14. Про підприємництво : Закон України від 7 лют. 1991 р., № 698-XII (із змінами та доповненнями).
15. Про приватизаційні папери : Закон України від 6 берез. 1992 р., № 2173-XII // (із змінами та доповненнями).
16. Про концепцію функціонування та розвитку фондового ринку України : Постанова Верховної Ради України від 22 верес. 1995 р. № 342/95-ВР (із змінами та доповненнями).
17. Інструкція про порядок регулювання та аналіз діяльності комерційних банків : Постанова правління НБУ від 28 серпня 2001р. № 368 (із змінами та доповненнями).

18. Положення про державну комісію з регулювання ринків фінансових послуг України : Указ Президента України від 4 квіт. 2003 р., № 292/2003 (із змінами та доповненнями).

19. Положення про саморегулювну організацію ринку цінних паперів : Наказ ДКЦПФР від 11 листоп. 1997 р. № 45 // (із змінами та доповненнями).

20. Про затвердження Правил (умов) здійснення діяльності з торгівлі цінними паперами : брокерської діяльності, дилерської діяльності, андеррайтингу, управління цінними паперами : Рішення ДКЦПФР від 12.12. 2006 р., № 1449 (із змінами та доповненнями).

21. Положення про депозитарну діяльність : Рішення ДКЦПФР від 17 жовт. 2006 р., № 999 (із змінами та доповненнями).

22. Положення про функціонування фондових бірж : Рішення ДКЦПФР від 19 груд. 2006 р., № 1542 (із змінами та доповненнями).

23. Положення про придбання, реалізацію та анулювання акціонерними товариствами власних акцій : Рішенням ДКЦПФР від 19 квіт. 2000 р., № 42 (із змінами та доповненнями).

Основна література

24. Бассова О. О. Ринок фінансових послуг : навчальний посібник для студ. вищ. навч. закл. / О. О. Бассова. – М. : Дизайн та поліграфія, 2005. – 303 с.

25. Еш С. М. Фінансовий ринок : навч. посібник / С. М. Еш. – Київ : ЦУЛ, 2009. – 541 с.

26. Еш С. М. Фінансовий ринок. Курс лекцій / С. М. Еш. – Київ : НУХТ, 2007.

27. Методичні вказівки до вивчення дисципліни та виконання контрольної роботи з дисципліни «Фінансовий ринок» / С. М. Еш. – Київ : НУХТ, 2006.

28. Ситник Л. С. Ринок фінансових послуг : навч. посібник / Л. С. Ситник. – Київ : ЦНЛ, 2006. – 352 с.

29. Ходаківська В. П. Ринок фінансових послуг: теорія та практика : навч. посібник / В. П. Ходаківська, О. І. Костюкевич, О. А. Лятамбор. – 2-ге, вид. доп. і перероб. – Київ : Центр учбової літератури, 2009. – 392 с.

30. Шелудько В. М. Фінансовий ринок : підручник / В. М. Шелудько. – 2-ге вид., стер. – Київ : Знання, 2008. – 535с.

Додаткова

31. Базилевич В. Д. Іпотечний ринок / В. Д. Базилевич, Н. П. Погорельцева. – Київ : Знання, 2008. – 717 с.

32. Боровкова В. А. Рынок ценных бумаг / В. А. Боровкова, В. А. Боровкова – 2-е изд., обн. и доп.. – СПб. : Питер, 2008. – 400 с.

33. Буднік М. М. Фінансовий ринок : навч. посібник / М. М. Буднік, Л. С. Мартюшева, Н. В. Сабліна. – Київ : ЦУЛ, 2009. – 334 с.

34. Васильєва В. В. Фінансовий ринок : навч. посібник / В. В. Васильєва, О. Р. Васильченко. – Київ : ЦУЛ, 2008. – 368 с.
35. Рынок ценных бумаг : учебник для студ. вузов ; под ред. : В. А. Галанова, А. И. Басова – изд. 2-е, перераб. и доп.. – М. : Финансы и статистика, 2008. – 448 с.
36. Загородній А. Г., Вознюк Г. Л. Ринок фінансових послуг: термінологічний словник : навчальний підручник для студ. вищ. навч. закладів / А. Г. Загородній, Г. Л. Вознюк. / Інститут інноваційних технологій і змісту освіти Міністерства освіти і науки України. – Луганськ : Бескид Бід, 2008. – 544 с.
37. Калінеску Т. В. Фінансовий ринок : навч. посібник / Східноукраїнський національний ун-т ім. Володимира Даля / Т. В. Калінеску, Л. А. Костирко, Д. М. Загірняк, О. М. Антіпов. – Луганськ : СНУ ім. В.Даля, 2008. – 343 с.
38. Клименко В. В. Фондовый рынок Украины у контексті фінансової безпеки держави / В. В. Клименко. – Київ : КНУДТ, 2006. – 188 с.
39. Кравченко Ю. Я. Ринок цінних паперів : навч. посібник / Ю. Я. Кравченко. – Київ : ДаКор : КНТ, 2008. – 664 с.
40. Кухарева О. О. Фінансовий ринок : навч.-метод. посібник / Дніпропетровський національний ун-т. Економічний факультет. Кафедра фінансів / О. О. Кухарева, М. В. Корнєєв. – Дніпропетровськ : ДНУ, 2008. – 62 с.
41. Леонов Д. А. Ринок фінансових послуг: парадигма євроінтеграції: монографія / Державний вищий навчальний заклад «Київський національний економічний ун-т ім. Вадима Гетьмана»; Український ін-т розвитку фондового ринку; В. М. Федосов (наук. ред.) / Д. А. Леонов, С. В. Львовчкін, С. Г. Хоружий. – Київ : УІРФР, 2008. – 848 с.
42. Ринок боргових цінних паперів в Україні: суперечності та тенденції розвитку : монографія ; за заг. ред. : І. О. Лютого. – Київ : ЦУЛ, 2008. – 432 с.
43. Лялин В. А. Рынок ценных бумаг : ученик / В. А. Лялин, П. В. Воробьев. – М.: Велби, Проспект, 2008. – 384 с.
44. Павлов В. І. Цінні папери в Україні : навч. посібник / В. І. Павлов, І. І. Пилипенко, І. Кривовязюк. – Видання 2-ге, доповнене. – Київ : Кондор, 2004. – 400 с.
45. Черкасова С. В. Ринок фінансових послуг : збірник. завд. для самост. роботи для студ., що навч. за напрямом підгот. «Фінанси і кредит» / Укоопспілка; Львівська комерційна академія / Світлана Василівна Черкасова. – Львів : ЛКА, 2008. – 64 с.
46. Сафонова Т. Ю. Рынок производных финансовых инструментов : учеб. пособие / Т. Ю. Сафонова. – Ростов н/Д. : Феникс, 2008. – 454 с.
47. Смагін В. Л. Формування та розвиток фінансового ринку в умовах трансформаційної економіки : монографія / Державний вищий навчальний заклад «Київський національний економічний ун-т ім. Вадима Гетьмана» / Т. Ю. Сафонова. – Київ : КНЕУ, 2008. – 226 с.

48. Стародубцева Е. Б. Рынок ценных бумаг : учебник / Е. Б. Стародубцева. – М. : Форум : Инфра-М, 2008. – 176 с.
49. Суторміна В. М. Фінансовий ринок : навч.-метод. посібник для самост. вивчення дисципліни / Державний вищий навчальний заклад «Київський національний економічний ун-т ім. Вадима Гетьмана» / В. М. Суторміна, Н. В. Дегтярьова. – Вид. 2-ге – Київ : КНЕУ, 2008. – 176 с.
50. Черкасова С. В. Ринок фінансових послуг : навчальний посібник для студентів вузів / С. В. Черкасова. – Львів : Магнолія 2008. – 496 с.
51. Фінансово-кредитні методи державного регулювання економіки : монографія / За ред. д-ра екон. наук. А. І. Даниленка. – Київ : Інститут економіки НАНУ, 2003. – 415 с.
52. Шевчук О. В. Ринок фінансових послуг : конспект лекцій для організації самост. роботи студ. та магістрантів спец. «Фінанси» / Луганський національний педагогічний ун-т ім. Тараса Шевченка / О. В. Шевчук, В. О. Фастунова. – Луганськ : Альма-матер, 2008. — 205 с.
53. Шевчук О. В. Ринок фінансових послуг: метод. вказ. для організації самост. роботи студ. та магістрантів спец. «Фінанси» / Луганський національний педагогічний ун-т ім. Тараса Шевченка / О. В. Шевчук, В. О. Фастунова. – Луганськ : Альма-матер, 2008. – 88 с.
54. Школьник І. О. Фінансовий ринок України : сучасний стан і стратегія розвитку : монографія / І. О. Школьник. – Суми : Мрія, 2008. – 348 с.

Навчальне видання

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних занять та самостійної роботи
з навчальної дисципліни

«ФІНАНСОВИЙ РИНОК»

(для студентів усіх форм навчання спеціальності 073 – Менеджмент)

Укладач **ДЕГТЯР** Олег Андрійович

Відповідальний за випуск *М. К. Гнатенко*

За авторською редакцією

Комп'ютерне верстання *І. В. Волосожарової*

План 2017, поз. 357 М

Підп. до друку 11.09.2017 р.
Друк на ризографі.
Зам. №

Формат 60 x 84/16
Ум. друк. арк. 2,2
Тираж 50 пр.

Видавець і виготовлювач :

Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова,
вул. Маршала Бажанова, 17, Харків, 61002
Електронна адреса : rektorat@kname.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:

ДК № 5328 від 11.04.2017 р.